

REPUBLIKA SLOVENIJA
CENTER ZA SOCIALNO DELO
LJUBLJANA BEŽIGRAD

**LETNO POROČILO
O DELU NA
CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD**

(za obdobje od 01.01.2012 do 31.12.2012)

FEBRUAR, 2013

KAZALO

UVOD	5
ZAPOSLjeni NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD	5
POROČILO O DELU V LETU 2012	6
I. CENTER ZA SOCIALNO DELO	6
I.A VARSTVO OTROK IN DRUŽINE.....	6
I.A.1 Statusna razmerja	6
I.A.1.1 Predhodno družinsko posredovanje	6
I.A.1.2 Svetovalni razgovor ob prenehanju zakonske zveze.....	6
I.A.1.3 Družinsko in/ali partnersko svetovanje – urejanje odnosov v družini	7
I.A.1.4 Dovolitev sklenitve zakonske zveze osebi, ki se ni stara 18 let/ iz drugih razlogov.....	7
I.A.2 Razmerja med starši in otroki.....	7
I.A.2.1 Določitev in sprememba osebnega imena.....	7
I.A.2.2 Priznanje in/ali izpodbijanje očetovstva in materinstva.....	8
I.A.2.3 Pomoč pri varstvu otrokove koristi v sodnih postopkih	8
I.A.2.4 Preživnine	8
I.A.2.5 Odločanje o odtujitvi ali obremenitvi otrokovega premoženja.....	10
I.A.3 Izpolnjevanje starševske skrbi	11
I.A.3.1 Pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starša nista enotna pri izvrševanju starševske skrbi (113. člen ZZZDR)	11
I.A.3.2 Predlog sodišču za podaljšanje starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost	11
I.A.3.3 Predlog sodišču za pridobitev poslovne sposobnosti	11
I.A.3.4 Mnenja CSD izven sodnih postopkov	12
I.B POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV	12
I.B.1 Ukrepi za zaščito otrok in mladostnikov (ZZZDR) in naloge za preprečevanje nasilja v družini.....	12
I.B.2 Rejništvo	15
I.B.3 Skrbništvo otrok.....	16
I.B.3.1 Postavitev skrbnika za posebni primer	16
I.B.3.2 Postavitev/prenehanje stalnega skrbništva otroku	16
I.B.3.3 Privolitev odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja, odobritev pravnih poslov otroka (191., 203. člen ZZZDR)	17
I.B.4 Posvojitev	18
I.B.5 Obravnava otrok in mladoletnikov.....	19
I.B.5.1 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj.....	19
I.B.5.2 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi težav v odraščanju brez kaznivih dejanj	19
I.B.5.3 Obravnava mladoletnikov v kazenskem postopku in v postopku o prekršku.....	19
I.B.6 Vzgojni ukrepi po KZ in ZP	20
I.C VARSTVO ODRASLIH	21
I.C.1 Penalno področje in opravljanje dela v splošno korist.....	21
I.C.2 Skrbništvo odraslih	24
I.C.2.1 Odvzem poslovne sposobnosti, postavitev pod skrbništvo in spremljanje skrbništva.....	24
I.C.2.2 Skrbništvo za posebni primer.....	26
I.C.3 Urejanje statusa invalida.....	28
I.C.3.1 Pravica gluhih oseb do tolmača.....	29
I.C.3.2 Pravica do izbire družinskega pomočnika.....	29
I.C.4 Varstvo starejših	30
I.C.5 Obravnava v skupnosti	30
I.D OPROSTITVE PRI PLAČILU STORITEV	31
I.E PRAVICE PO ZAKONU O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV	31
I.E.1 Otroški dodatek	31
I.E.2 Denarna socialna pomoč in varstveni dodatek.....	32
I.E.3 Državne štipendije	35
I.E.4 Znižano plačilo vrtca.....	35
I.E.5 Subvencija malice in kosila	36

I.E.6 Subvencija najemnine	37
I.E.7 Pravica do kritija razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev	37
I.E.8 Pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje	37
I.F STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI	38
I.F.1 Družinski prejemki	38
I.F.1.1 Starševski dodatek	38
I.F.1.2 Pomoč ob rojstvu otroka	38
I.F.1.3 Dodatek za nego otroka	38
I.F.2 Zavarovanje za starševsko varstvo	39
I.F.2.1 Porodniški dopust	39
I.F.2.2 Očetovski dopust	39
I.G SOCIALNO VARSTVENE STORITVE	39
II. KRIZNI CENTER ZA MLADE.....	43
II.A VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV PRIKRAJŠANIH ZA NORMALNO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE Z MOŽNOSTJO KRATKOTRAJNE NAMESTITVE.....	43
II.A.1 Pregled bivajočih po mesecih	44
II.A.2 Kdo jih je napotil v KCM.....	45
II.A.3 Starost in spol otrok in mladostnikov, ki so bivali v KCM	45
II.A.4 Kam so odšli po bivanju v KCM.....	46
II.A.5 Koliko dni so mladostniki bivali v KCM	47
II.B RAZLOGI ZA BIVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV V KCM.....	48
II.C PROJEKT BREZPLAČNA MODRA ŠTEVILKA – TELEFON PETRA KLEPCA	49
II.D DELO S PROSTOVOLJCI	49
II.E SUPERVIZIJA	50
II.F OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA MLADE.....	50
II.G PRAVLNIK KCM	50
II.H REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR	50
II.I SELITEV KCM LJUBLJANA.....	51
III. CENTRALNA ENOTA ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	51
III.A. SPLOŠNO O CENTRALNI ENOTI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	51
III.B DEJAVNOST CENTRALNE ENOTE ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE	51
III.B.1 Odločanje o pravicah državljanov EU iz zavarovanja za starševsko varstvo in o družinskih prejemkih	52
III.B.1.1 Vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah	53
Določitev zastaralnega roka	54
Odstop vlog v druge države članice EU zaradi primarne nepristojnosti Slovenije.....	54
Izplačevanje na tuj TRR in povračila med državami.....	54
Povračila med pristojnimi nosilci drugih držav članic EU Nova klasifikacijska številka	57
Določanje pristojne države članice za izplačevanje družinskih dajatev v primeru razvezanih zakoncev (oziroma oseb, katerih izvenzakonska skupnost je razpadla)	57
Upoštevanje zaposlitve obeh bioloških staršev v primeru razveze Upoštevanje zaposlitve novega partnerja (biološkega) starša Sklep	
III.B.1.2 Preprečevanje dvojnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja pri odločanju o pravici do starševskega dodatka	
III.B.1.3 Dograditev sistema ISCS2 za odločanje CE	
III.B.2 Izmenjava in posredovanje informacij na obrazcih serije E 400, obrazcu E 001 ter obrazcu E 104.....	61
III.B.2.1 Opravljanje materialnih dejanj po javnem pooblastilu - Izdaja potrdil iz uradne evidence na obrazcu E 411.	62
Namen obrazca E411.....	62
Število potrjenih obrazcev E 411	63
Izpis družinskih dajatev v ISCS2 za potrebe obrazca E 411	63
Projekt EESSI.SI	63
Spletna aplikacija WEBIC.....	64
Simulacija OD za potrebe obrazca E 411	65
Izpolnjevanje obrazca E 411 v primeru razpada izvenzakonske skupnosti	65
Izpolnjevanje obrazca E411 v primeru razvezanih staršev oziroma osnovanja nove družine z novim partnerjem	66
Upokojenci.....	66

<i>Sprememba nekaterih zavarovalnih podlag</i>	66
<i>III.B.3 Informiranje CSD in občanov o izvajanju pravic po ZSDP</i>	67
<i>Spletna stran CSD Ljubljana Bežigrad</i>	67
<i>III.B.4 Naloge v zvezi z dograditvijo, delovanjem in kontrolo podatkov v ISCDs</i>	68
<i>III.B.5 Druge naloge oziroma dejavnosti CE</i>	68
PRAVNI VIRI	70

UVOD

Center za socialno delo Ljubljana Bežigrad (v nadaljnjem besedilu Center) ima po odloku Vlade Republike Slovenije status javnega zavoda. Organiziran je za opravljanje dejavnosti socialnega varstva za območje Upravne enote Ljubljana – izpostava Bežigrad.

Center opravlja naloge, ki se nanašajo na izvajanje javnih pooblastil na področjih varstva otrok in družine, varstva odraslih, oprostivah plačil storitev, denarne socialne pomoči, družinskih prejemkov in zavarovanja za starševsko varstvo, ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Center opravlja tudi storitve prve socialne pomoči, socialne preventive, osebne pomoči, pomoči družini za dom. Sedež centra je na Einspielerjevi ulici 6. Dejavnost centra je tudi Krizni center za mlade s sedežem na Ravbarjevi 11 a, ki deluje na podlagi pogodbe o organiziranju in izvajanju nalog regijskega kriznega centra za mlade, ki sta jo sklenila Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ) in Center. Krizni center pokriva širše področje Ljubljane, in sicer: UE - Ljubljana, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Ribnica, Vrhnika, Logatec. V okviru centra deluje tudi Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke kot prvostopenjski organ za celotno državo na Einspielerjevi ulici 6. Obe enoti financira MDDSZ. Dejavnost Centra financira MDDSZ, po pogodbi pa tudi Mestna občina Ljubljana in občina Dol.

ZAPOSLENI NA CENTRU ZA SOCIALNO DELO LJUBLJANA BEŽIGRAD

Na centru je bilo 31.12.2012 poleg direktorja, ki organizira in vodi strokovno delo in poslovanje centra, zaposlenih 43 delavcev in 1 javna delavka:

1. Center za socialno delo s sedežem na Einspielerjevi ulici 6:

- 21 strokovnih delavcev za področje (eno ali več);
- 1 samostojni svetovalac IV;
- 3 strokovni sodelavci za prejemke in oprostitve;
- 1 finančno računovodski delavec;
- 1 računovodja;
- 1 poslovni sekretar,
- 1 informator (Evropska skupnost)

Glavna pisarna:

- 1 poslovni sekretar;
- 2 pisarniška referenta.

2. Krizni center za mlade s sedežem na Ravbarjevi 11 a:

- 5 strokovnih delavcev za področje (eno ali več).

3. Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke s sedežem na Einspielerjevi ulici 6:

- 4 strokovni delavci za področje (eno ali več);
- 1 sistemski administrator;
- 1 pisarniški referent.

4. Javna dela
- 1 ekonomistka.

POROČILO O DELU V LETU 2012

I. CENTER ZA SOCIALNO DELO

I.A VARSTVO OTROK IN DRUŽINE

I.A.1 Statusna razmerja

I.A.1.1 Predhodno družinsko posredovanje

V skladu s 105. členom ZZZDR je vloga Centra v okviru družinskega posredovanja pred uvedbo postopkov pri sodišču v tem, da staršema, ki ne živita ali ne bosta več živela skupaj, pomaga pri sklenitvi sporazuma o varstvu in vzgoji skupnih otrok v skladu s koristmi otrok. Prav tako to velja za preživljanje otrok in urejanje stikov otrok s tistim od staršev, pri katerem otrok ne živi. Pri svetovalnih razgovorih je metoda dela tako delo s partnerjema na partnerski ravni kot delo s starši na starševski ravni. V kolikor sporazuma med staršema kljub posredovanju Centra ni možno skleniti, Center o tem izda dokazilo za potrebe uvedbe postopka pri sodišču.

Tabela št. 1: Predhodno družinsko posredovanje: primerjava letoma 2011 in 2012

Naloga	2011	2012
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o varstvu in vzgoji otrok	34	37
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o preživljanju skupnih otrok	33	29
- pomoč staršem pri sklenitvi sporazuma o stikih	44	41
SKUPAJ	111	107

Vir: Mesečna interna poročila 2011 in 2012

Primerjava podatkov kaže, da v letošnjem letu število zadev v primerjavi z letom 2011 ni bistveno odstopalo. Pri delu se opaža, da v določenih primerih, ko je postopek na centru zaključen (starša pridobita potrdilo/zapisnik) ne nadaljujeta postopka na sodišču.

I.A.1.2 Svetovalni razgovor ob prenehanju zakonske zveze

Center je v letu 2012 od sodišča prejel 52 zaprosil, da opravi svetovalni razgovor v postopku razveze zakonske zveze ter poda mnenje, komu od staršev naj se po razvezi zaupajo otroci. Osem zadev je bilo prenesenih iz leta 2011. O ugotovitvah in dogovorih Center pošlje poročilo sodišču. V letu 2012 je bilo skupno opravljenih 60 svetovalnih razgovorov, kar je 13% manj kot v letu 2011, ko je bilo opravljenih 69 svetovalnih razgovorov.

Najpogostejši razlogi za razvezo zakonske skupnosti so bili: čustvena odtujenost, prekinitve skupnega življenja, odtujenost, težave v odnosih, ko niso bila izpolnjena pričakovanja. V

nekaj primerih je bil v okviru postopka opravljen tudi razgovor z otrokom na podlagi 410. člena Zakona o pravnem postopku, kjer ima otrok možnost izraziti lastno mnenje v odvisnosti od njegove starosti in rzsodnosti, to mnenje skupaj z oceno, da je to kar si otrok želi tudi njemu v korist, center posreduje sodišču.

Tabela št. 2: Predlagatelj/ica razveze

način	predlagatelj/ica		
	žena	mož	skupaj
tožba	23	9	32
sporazumni predlog			28
SKUPAJ			60

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Tabela št. 3: Začasne odredbe

Število začasnih odredb	
vzgoja in varstvo	7
stiki	5
preživnina	2

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Zgornji razpredelnici kažeta na to, da v večini primerov tožbo za razvezo vloži žena, v poročevalnem obdobju je bilo 28 sporazumnih predlogov oziroma 46% od skupno vseh obravnavanih zadev. Sodišče je v 5 primerih izdalo začasno odredbo o stikih, v 2 primerih o preživnini in v 7 primerih o zaupanju v vzgojo in varstvo.

I.A.1.3 Družinsko in/ali partnersko svetovanje – urejanje odnosov v družini

V letu 2012 je Center v okviru omenjene naloge obravnaval 58 družin oziroma parov (v letu 2011 – 61). Namen naloge je usposabljanje družinskih članov oziroma partnerjev s težavami v medsebojnih odnosih za njihov prispevek k obstoju, spreminjanju in razvoju družine s strokovno oporo (v primeru nasilja med družinskimi člani, odvisnosti, težav v duševnem zdravju, partnerskem odnosu, stisk povezanih s težavami pri vzgoji in skrbi otrok, brezposelnostjo itd.), kar so tudi najpogostejše težave obravnavanih družin. Strokovni delavec pri tem paru/družini pomaga pri spoznavanju socialnih odnosov, njihovih odzivov, načinov sodelovanja in pogajanja pri reševanju konfliktov. Cilj in namen je socialno učenje, spreminjanje odnosov, krepiti samozavest, suverenost pri odločanju, omogočiti dostop do sredstev za preživetje itd.

I.A.1.4 Dovolitev sklenitve zakonske zveze osebi, ki se ni stara 18 let/ iz drugih razlogov

V letu 2012 nismo vodili *nobenega* tovrstnega postopka.

I.A.2 Razmerja med starši in otroki

I.A.2.1 Določitev in sprememba osebnega imena

V letu 2012 je Center obravnaval 2 primera pomoči staršem pri sporazumu glede določitve ali spremembe osebnega imena in izdelal 1 mnenje v sporu med starši glede spremembe

osebnega imena. En primer, v katerem je pobudnica mati otroka na dan 31.12.2012 še ni bil zaključen.

Če otrokovi starši niso živi ali ne morejo izpolnjevati starševske skrbi, določi ime otroku oseba, ki ji je zaupana skrb za otroka v soglasju s Centrom. V letu 2012 Center ni podal nobenega tovrstnega soglasja.

1.A.2.2 Priznanje in/ali izpodbijanje očetovstva in materinstva

V letu 2012 je bilo na Centru 237 priznanj očetovstva, kar je 10,7% več kot v letu 2011, ko je bilo 214 priznanj očetovstva. Večina bodočih očetov prizna otroka pred rojstvom otroka, kar je povezano z uveljavljanjem pravice do očetovskega dopusta (glej F.2.2)

V letu 2012 je Center obravnaval 1 primer izpodbijanja očetovstva in v ta namen otroku postavil skrbnika za posebni primer za zastopanje v sodnem postopku.

1.A.2.3 Pomoč pri varstvu otrokove koristi v sodnih postopkih

Center je na zaprosilo Okrožnega sodišča v Ljubljani, Oddelka za družinsko sodstvo poleg mnenj v postopkih razveze zakonske zveze (glej A1.2) podal tudi:

Tabela št. 4: Število mnenj o otrokovi koristi – primerjava med letoma 2011 in 2012

Naloga	2011	2012
- mnenje o otrokovi koristi glede varstva in vzgoje	20	21
- mnenje o višini preživnine	12	6
- mnenje o otrokovi koristi glede stikov	22	22
SKUPAJ	54	49

Vir: Mesečna interna poročila 2011 in 2012

V letu 2012 je Center sodeloval tudi pri izvršitvi sodnih odločb. V treh primerih je izvajal stike pod nadzorom tretje osebe. Sodišče lahko odloči, da se stiki izvršujejo pod nadzorom, če sicer ne bi bila zagotovljena otrokova korist. Skupaj je bilo v poročevalnem obdobju izvedenih 17 stikov pod nadzorom (srečanj).

1.A.2.4 Preživnine

V obdobju med 1.1.2012 in 31.12.2012 je bilo na novo določenih 153 preživnin (v enakem obdobju lani 128 preživnin), ukinjenih je bilo 177 preživnin (v letu 2011 - 120 preživnin). Spodnja razpredelnica prikazuje število novih ter število vseh preživnin glede na akt o določitvi preživnine.

Tabela št. 5: Število preživnin glede na akt o določitvi preživnine

Naziv akta	Število vseh na dan 31.12.2012	Število novih v letu 2012	Število vseh na dan 31.12.2011	Število novih v letu 2011	Število novih v letu 2010	Število novih v letu 2009
notarski zapis	29	4	33	6	6	4
sodba	534	12	609	18	17	18
sodna poravnava (sklep)	868	137	762	104	129	116
dogovor na CSD	303	/	324	/	/	/
SKUPAJ	1734	153	1728	128	152	138

Vir: ISCS

O dolžnosti preživljanja otrok in višini preživnine od 1. maja 2004 odločajo sodišča, bodisi na podlagi tožbe ali sporazuma o preživnini. Enako velja za preživnine otrok do staršev in preživnine med zakonci. Upravičenec in zavezanec pa lahko skleneta o preživnini tudi sporazum v obliki izvršljivega notarskega zapisa. Glede na omenjeno spremembo zakonodaje oziroma prenos pristojnosti odločanja o preživninah na sodišča, upada število (delež) preživnin določenih z dogovorom na Centru. Po podatkih iz zgornje razpredelnice se večina preživnin določi sporazumno.

V letošnjem letu se je v primerjavi z letom 2011 nekoliko povečalo število na novo določenih preživnin, vendar se skupno število vseh preživnin ni bistveno spremenilo, saj je bilo v letu 2012 ukinjenih več preživnin kot v letu 2011.

Naslednja razpredelnica prikazuje število preživnin glede na starost/status upravičenca.

Tabela št. 6: Upravičenci po razredih

Razred	Število novih upravičencev	Število vseh upravičencev na dan 31.12.2012
Starost upravičenca do 6 let, zavezanec je oče ali mati	69	213
Starost upravičenca do 14 let, zavezanec je oče ali mati	47	547
Starost upravičenca do 18 let, zavezanec je oče ali mati	31	345
Starost upravičenca nad 18 let, se šola, zavezanec je oče ali mati	5	176
Starost upravičenca nad 18 let, podaljšana roditeljska pravica, zavezanec je oče ali mati	0	12
Zavezanec je mož, žena, zunajzakonski partner, zunajzakonska partnerica	0	15
Zavezanec je otrok	0	3
Zavezanec je druga oseba	1	1
Skupaj	153	1312

Vir: ISCS

Največ delež upravičencev do preživnine predstavljajo otroci od 6. do 18. leta starosti. V letošnjem letu se je delež upravičencev najbolj povečal v razredu otrok do 6. leta starosti.

Tabela št. 7: Število preživnin glede na zavezanca in prejemnika za plačilo preživnine

Zavezanec	Število preživnin	Sorodstveno razmerje zakonitega zastopnika	Število
mož upravičenke	14	druga oseba	4
druga oseba	1	mati upravičenca/ke	1083
oče upravičenca/ke	1558	oče upravičenca/ke	100
mati upravičenca/ke	156	rejnik upravičenca/ke	2
otrok upravičenca	4	sam	544
žena upravičenca	1	skrbnik upravičenca/ke	1
Skupaj	1734	Skupaj	1734

Vir: ISCS

Razpredelnica ponazarja, da so v največjem številu zavezanci za plačevanje preživnine očetje upravičencev, prejemnice plačila preživnine pa matere otrok.

Tabela št. 8: Višina preživnin glede na akt o določitvi preživnine

Tip akta	najvišja	najnižja	povprečna
dogovor na CSD	435,91 EUR	5,75 EUR	117,69 EUR
notarski zapis	366,27 EUR	50,00 EUR	166,47 EUR
sodba	1.059,04 EUR	17,28 EUR	183,20 EUR
sodna poravnava (sklep)	1.376,75 EUR	24,53 EUR	175,84 EUR

Vir: ISCS

Povprečna višina preživnine je glede na akt o določitvi preživnine v razponu od 117,69 EUR in 183,20 EUR.

Vseh aktivnih preživnin je 1734, za katere pa ni rečeno, da se plačevanje v vseh primerih tudi dejansko izvaja (izvršbe itd).

Pravico do nadomestila preživnine po Zakonu o jamstvenem in preživninskem skladu RS ima otrok, ki mu je s pravnomočno sodbo ali začasno odredbo sodišča oziroma z dogovorom pri Centru določena preživnina, ki je zavezanec ne plačuje; je državljan Republike Slovenije in ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma je tujec in ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, če je tako določeno z meddržavnim sporazumom ali ob pogoju vzajemnosti; in še ni star 18 let. Otroku pripada pravica do nadomestila preživnine, če je postopek izvršbe po predpisih, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, neuspešno zaključen ali če postopek izvršbe traja več kot tri mesece.

Nadomestila preživnine so se v letu 2012 valorizirala s 1. 4. 2012 in znašajo:

- za otroka do 6. leta starosti 72,46 evrov,
- za otroka od 6. do 14. leta starosti 79,70 evrov,
- za otroka nad 14. letom starosti 94,19 evrov.

Na dan 31.12.2012 je bilo v preživninski bazi CSD Ljubljana Bežigrad evidentiranih 171 upravičencev do nadomestila preživnine.

1.A.2.5 Odločanje o odtujitvi ali obremenitvi otrokovega premoženja

Center vodi postopek v primeru odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja ter odobritve pravnih poslov po 111. členu ZZZDR, po katerem smejo starši samo s privolitvijo centra za socialno delo odsvojiti ali obremeniti premoženje svojega otroka samo zaradi njegovega preživljanja, vzgoje in izobrazbe, ali če to zahteva kakšna druga njegova korist.

V letu 2012 je Center vodil in odločal o 29 zadevah, enako v istem obdobju lani.

Tabela št. 9: Stanje na dan 31.12.2012:

skupno število zadev	29 (+16*)
rešene	25 (+16*)
nerešene	4 (+0*)

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Naslednja razpredelnica prikazuje zahteve glede na razlog obravnave.

Tabela št. 10: Zahtevki glede na povod (razlog) obravnave:

Predmet obravnavanega pravnega posla	Št.	Odločitev	Način odločanja
odobritev dedne izjave zakonitemu zastopniku (staršu ali spp)	1		Odločanje v pravnem postopku (odločba)
- sprejem dediščine		odobritev	
- odpoved dediščini		odobritev	
darilna pogodba			
- za nepremičnine	2	odobritev	
	1	še ni odločeno	
- drugo	/		
menjalna pogodba	/		
prodajna pogodba			
- za nepremičnine	3	odobritev	
- za motorna vozila	2	odobritev	
- za vrednostne papirje	3	še ni odločeno	
	9	odobritev	
	1	zavrnitev	
	1	umik predloga	
pogodba o združitvi	1	odobritev	
dvig denarnih sredstev z računa z omejenim poslovanjem	1	zavrnitev	
	1	odobritev	
	16*	odobritev	
najemna pogodba za nepremičnino	/		
drugo	1	odobritev	

Vir: Mesečna interna poročila 2012

I.A.3 Izpolnjevanje starševske skrbi

I.A.3.1 Pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starša nista enotna pri izvrševanju starševske skrbi (113. člen ZZZDR)

Če se starša tudi ob pomoči Centra ne sporazumeta, o vprašanih, ki bistveno vplivajo na otrokov razvoj, odloči o tem sodišče. Preden sodišče odloči, mora o otrokovi koristi pridobiti mnenje Centra za socialno delo. V letu 2012 Center sodišču ni posredoval nobenega mnenja o otrokovi koristi pri izpolnjevanju starševske skrbi.

I.A.3.2 Predlog sodišču za podaljšanje starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost

Namen instituta podaljšanja starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost je varovanje interesov polnoletne osebe s posebnimi potrebami. Center je v letu 2012 obravnaval 2 novi zadevi (v letu 2011 -4) podaljšanja starševske skrbi staršem čez otrokovo polnoletnost.

I.A.3.3 Predlog sodišču za pridobitev poslovne sposobnosti

V letu 2012 nismo podali nobenega predloga.

I.A.3.4 Mnenja CSD izven sodnih postopkov

V letu 2012 je Center podal 4 mnenja o ogroženosti otroka zaradi neugodnega socialnega položaja otroka za sprejem v vrtec.

V okviru usmerjanja otrok s posebnimi potrebami pa je center v poročevalnem obdobju izdal eno soglasje k usmerjanju v socialnovarstveni zavod.

I.B POSEBNO VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV

I.B.1 Ukrepi za zaščito otrok in mladostnikov (ZZZDR) in naloge za preprečevanje nasilja v družini

Centrom je država zaupala javna pooblastila za izvajanje ukrepov za zaščito otrok in mladostnikov. V kolikor starši pravice oz. dolžnosti skrbeti za svoje otroke ne izpolnjujejo in obstaja sum o neustreznem ravnanju, zanemarjanju, opuščanje skrbi za njegov zdrav osebni razvoj, psihično ali telesno nasilje, je Center za socialno delo dolžan poseči v njihovo skrb za otroke in z izvajanjem ukrepov za vzgojo in varstvo otroka zaščititi otrokove pravice in koristi. Ugotovitveni postopek zajema ugotavljanje družinskih razmer in položaja otrok, oceno ogroženosti, pogovore s starši in otroki, obiske na domu, timske sestanke (interne, medinstitucionalne), izvajanje nadzora nad izvrševanjem starševske skrbi, napotitve staršev in otrok v ustrezno obravnavo, svetovanje in vodenje staršev, sodelovanje z institucijami. Center izvaja ukrepe za vzgojo in varstvo otroka zlasti tako, da spremlja psihofizični razvoj otrok, ki živijo v neugodnih življenjskih razmerah ali pri katerih je ogrožen njihov razvoj.

Center je obravnaval primere ogroženih otrok in mladostnikov. Naslednja razpredelnica prikazuje vrsto ogroženosti obravnavanih otrok.

Tabela št. 11: Ogroženi otroci

Vrsta ogroženosti otrok	število
ogroženi otroci zaradi zanemarjanja	8
psihično nasilje	7
telesno nasilje	14
sum spolne zlorabe	4
samo sum o neustreznem ravnanju	15
prijava suma kaznivega dejanja	/

Vir: Mesečna interna poročila 2012

V letu 2012 sta bila izpeljana dva ukrepa Centra za zaščito otrok in mladostnikov. V enem primeru je šlo za odvzem otroka po 120. členu ZZZDR. V drugem primeru je bil izpeljan postopek po 121. členu ZZZDR, šlo je za namestitev mladoletnice v zavod s soglasjem staršev.

Pri delu se opaža, da se naloge po ZPND in Katalogu (urejanje odnosov, ukrepi za zaščito otrok) prepletajo, kar povzroča, da se številke (podatki) podvajajo in ustvarja nepreglednost ter razpršenost.

Tabela št. 12: Število primerov – ZPND – primerjava med letoma 2011 in 2012

	2011	2012
Število map/nalog	51	50
število žrtev	74	60
število povzročiteljev	48	46

Vir: BSP

Tabela št. 13: Analiza po starosti

starost	žrtev	povzročitelj
do 6 let	6	/
do 14 let	2	/
do 18 let	2	/
do 21 let	1	1
do 26 let	3	4
do 45 let	22	18
do 60 let	18	20
do 75 let	4	3
nad 75 let	2	/
SKUPAJ	60	46

Vir: BSP

Največje število žrtev nasilja so odrasli od 26. do 60. leta.

Tabela št. 14: Razmerje povzročitelja do žrtve

razmerje	število
partner	24
bivši partner	11
oče/mati	5
otrok/pastorek	5
skrbnik	1

Vir: BSP

V večini primerov je povzročitelj nasilja žrtvin partner.

Tabela št. 15: Vrste nasilja

Vrsta	število
fizično	46
psihično	40
spolno	1
ekonomsko	4
zanemarjanje	/
SKUPAJ	91

Vir: BSP

Razpredelnica kaže, da prevladujeta fizično in psihično nasilje. Pri tem je potrebno poudariti, da gre pri nasilju, ki ga doživljajo posamezne žrtve največkrat za prepletanje - ob fizičnem nasilju je vedno prisotno tudi psihično nasilje, spolno nasilje vsebuje tudi elemente fizičnega in psihičnega nasilja.

V letu 2012 je Center prejel 53 različnih informacij o nasilju v družini.

Tabela št. 16: Število prejetih prijav nasilja

Prijavitelj nasilja	Število
šola	7
policija	24
vrtec	2
oseba sama	11
anonimne prijave	5
ZD	1
drugo	2
DNK	1
SKUPAJ	53

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Najpogosteje Centru informacije o nasilju posreduje policija. Center prouči okoliščine vsakega primera posebej, tudi s pomočjo morebitnih že znanih informacij v okviru Centra in izdelava oceno ogroženosti žrtve. V sodelovanju z žrtvijo se oceni potreba po izdelavi načrta pomoči oziroma izbere načine ukrepanja in po potrebi skliče multidisciplinarni tim.

Tabela št. 17: Opravila – ZPND

Naloge in opravila - ZPND	Število
ocena ogroženosti	22
načrt pomoči žrtvi	17
poročilo sodišču	7
multidisciplinarni tim	15
interni strokovni tim	17
mnenje o ogroženosti za BPP	8
pomoč in krepitev moči žrtvi	27

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Žrtve nasilja se napotuje oziroma usmerja tudi v zunanje institucije in različne programe nevladnih organizacij, najpogosteje v Žensko svetovalnico, Beli obroč, Frančiškanski družinski inštitut, Društvo AA, Al anon, sodišče - ukrepi po ZPND, pridobitev brezplačne pravne pomoči, Javni stanovanjski sklad mestne občine Ljubljana, Društvo za nenasilno komunikacijo, Krizni center za otroke in mladostnike. Žrtvam nasilja se pomaga tudi pri namestitvah v varne hiše in materinske domove.

Tabela št. 18: Število ukrepov – ZPND (obdobje od 1.1. do 31.12.2012)

ukrepi	Število
ukrepi policije	9
ukrepi sodišča	2

Vir: BSP

Center o izreku prepovedi približevanja najpogosteje informira interventna služba za obravnavo nasilja v družini, varnostni načrt za žrtve nasilja se oblikuje na multidisciplinarnih timih. Center je v primeru izrečenega ukrepa prepovedi približevanja po Zakonu o policiji, na podlagi pravilnika o prepovedi približevanja določenem kraju oziroma osebi ali na podlagi 19. člena ZPND, dolžan navezati tudi stik tudi s kršiteljem in ga seznaniti s svojimi in storitvami drugih organizacij, kar je bilo v praksi tudi opravljeno.

I.B.2 Rejništvo

Rejništvo je institut družinskega prava, urejen v ZZZDR in ZIRD, kot posebna oblika varstva otrok. Namen rejništva je, da se otroku, ki nima svoje družine ali iz različnih vzrokov ne more živeti pri starših ali ga je potrebno zaradi ogroženosti izločiti iz okolja v katerem živi, v nadomestnih družinah omogoči zdrava rast, skladen osebnostni razvoj, izobraževanje in usposobitev za življenje in delo.

V letu 2012 je bilo na novo urejeno 1 rejništvo (v letu 2011 - 2 rejništvi), otrok je bil v rejništvo nameščen v soglasju s starši. 2 primera rejništev pa sta bila v letu 2012 odstopljena na center. Vseh otrok v rejništvu je na dan 31.12.2012 - 21 (14 fantov in 7 deklic). 11 otrok obiskuje osnovno šolo, 5 srednjo šolo, 2 vrtec, 1 doma pri rejnici, 1 rejenka pa je študentka. V treh primerih je rejništvo podaljšano čez polnoletnost. V enem primeru ima rejenec status invalida po ZDVTDPO. 20 rejencev je v rejniško družino nameščenih s soglasjem staršev/skrbnika, v enem primeru pa je bil otrok staršem odvzet.

V letu 2012 sta prenehali 2 pogodbi z rejnicama, v enem primeru je bil razlog odpoved rejniške pogodbe s strani rejnice, v drugem primeru pa je bil razlog tako na strani rejnice kot rejenke. Oba rejenca sta se po zaključenem rejništvu osamosvojila.

Država je rejništvo opredelila kot začasno obliko varstva in vzgoje otrok, ki ne morejo prebivati v biološki družini, z namenom, da se razmere v družini uredijo in se otrok v čim krajšem času vrne domov. Vendar praksa kaže drugače. Več kot polovica otrok je v rejništvu 5 let in več.

Na območju CSD Ljubljana Bežigrad je trenutno 11 rejniških družin (ob koncu lanskega leta je bilo le-teh 12), v 8 primerih gre za sorodstveno rejništvo, ena rejnica trenutno nima otrok v rejništvu, ena rejnica pa ima status poklicne rejnice. Rejniku, ki izvaja rejniško dejavnost kot poklic, se poleg rejnine zagotovi tudi plačilo prispevkov za socialno varnost v skladu s posebnimi predpisi, ki urejajo plačevanje prispevkov za socialno varnost. Rejnik je torej za posameznega rejenca upravičen do mesečne rejnine, ki zajema oskrbnino in plačilo dela.

Za večino - 12 otrok Center zagotavlja rejništvo na območju Ljubljane, 4 otroci so v rejništvu na območju CSD Domžale, 3 na območju CSD Kamnik, 1 na območju CSD Litija in 1 na območju CSD Cerknica.

V času oskrbe otroka v rejniški družini poteka spremljanje. Center otroka po namestitvi otroka v rejniško družino sestavi individualno projektno skupino, v kateri sodelujejo: socialni delavec Centra otroka, socialni delavec Centra rejnika, rejnik, biološka družina in rejenec. Individualna projektna skupina pripravi konkretni načrt izvajanja rejništva prilagojen otrokovi starosti, razvojni stopnji, predlaga ustrezno ravnanje in strokovno obravnavo rejenca ter neposredno spremlja rejenca v rejniški družini. Namen IPS je tudi prenos informacij od rejnikov k staršem in obratno, pregled dogovorov in njihova realizacija. V letu 2012 je bilo v 18 primerih realizirano srečanje individualne projektne skupine.

Center sodeluje pri spodbujanju stikov med starši, rejniki in sorodniki otroka. Sproti spremlja počutje otroka v rejniški družini, zdravstveno stanje, šolanje, čustveni razvoj, družbene in

družinske odnose ter odnose z vrstniki. Rejnikom in staršem nudi strokovno znanje pri delu z otroki.

I.B.3 Skrbništvo otrok

I.B.3.1 Postavitev skrbnika za posebni primer

Namen naloge postavitve skrbnika za posebni primer otroku nad katerim izpolnjujejo starši starševsko skrb, je varstvo njegovih pravic in koristi (npr. v primeru spora med njim in starši, za sklenitev posameznih pravnih opravil med njimi ter v drugih primerih, če so njihove koristi v navzkrižju – v postopku dedovanja, pridobitev/prodaja premoženja).

Tabela št. 19: Stanje na dan 31.12.2012

Skupno število zadev	18
rešene	16
nerešene	2

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Tabela št. 20: Skrbništvo za posebni primer glede na namen

Namen postavitve spp	Št.	Odločitev
zastopanje v sodnem postopku, upravnem ali drugem postopku	2	imenovanje
	2	ni imenovanja
- dedovanje	1	ni imenovanja
	1	ni rešeno
	7	imenovanje
- ugotavljanje očetovstva	3	imenovanje
- izpodbijanje očetovstva	1	imenovanje
- dodelitev, stiki, preživnina	1	ni rešeno

Vir: Mesečna interna poročila 2012

I.B.3.2 Postavitev/prenehanje stalnega skrbništva otroku

Namen postavitve otroka pod stalno skrbništvo je varstvo njegovih pravic in koristi in sicer v primeru ko otrok nima staršev ali za katerega le-ti ne skrbijo. Center postavi otroka postavi pod skrbništvo s ciljem, poskrbeti za njegovo varstvo, vzgojo in oskrbo (z ureditvijo skrbništva je skrbnik dolžan skrbeti za otroka enako kot starši).

Postopkov za postavitev mladoletne osebe pod skrbništvo v letu 2012 *nismo vodili*.

Pod skrbništvom je trenutno 5 mladoletnih oseb, 4 fantje in 1 dekle, v dveh primerih je bil razlog postavitve pod skrbništvo neizvrševanje starševske skrbi, v treh primerih pa mladoletniki nimajo staršev.

Tabela št. 21: Skrbništvo otrok (leto 2012)

Vrsta skrbništva	Št. varovancev
stalno	5
začasno	/
za posebni primer	15
Skupaj	20

Skrbniki	Število
svojci	17
druge osebe	2
strokovna delavka CSD	1
Skupaj	20

Oblike namestitve	Varovanci
mat. družina, svojci	3
rejniška družina	2
zavodsko varstvo	/
tuja družina	/

Vir: Mesečna interna poročila 2011 in 2012

1.B.3.3 Privolitev odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja, odobritev pravnih poslov otroka (191., 203. člen ZZZDR)

Otrok, ki je dopolnil 15. let, lahko sam sklepa pravne posle, če zakon ne določa drugače. Za veljavnost teh poslov je potrebna privolitev oz. odobritev staršev ali centra, če so ti tako pomembni, da bistveno vplivajo na otrokovo življenje.

V letu 2012 smo vodili 3 zadeve odobritve, odtujitve ali obremenitve otrokovega premoženja po 191. oz. 203. členu ZZZDR (v letu 2011 – 1 zadevo) in sicer v vseh primerih zaradi odobritve dednih izjav skrbnikov mladoletnikov (v vseh primerih smo izjave odobrili).

Opaža se, da ni bistvenih odstopanj glede na leto 2012. Glede na pretekla leta je še vedno veliko primerov odsvojitve premoženja mladoletnikov (VP), ki je posledica slabih gospodarskih in socialnih razmer. Dodatni razlog predstavlja tudi nova zakonodaja na področju socialnih transferjev, saj se premoženje mladoletnikov šteje v skupno premoženje družine in tako vpliva na višino oziroma dodelitev posameznih pravic po ZUPJS.

Problemi, s katerimi se srečujem na področju skrbništva za mladoletne, so enaki kot v preteklem letu, in sicer so povezani predvsem s starši mladoletnikov, ki težko razumejo, da je za razpolaganje s premoženjem njihovih otrok potrebno soglasje CSD. Poleg tega jih predhodno s tem nihče ni seznanil. Tako se običajno na centru oglasijo šele tik pred sklenitvijo pravnega posla, v katerem je udeležen njihov otrok in jim upravni postopek na CSD predstavlja nevšečnosti v razmerju do sopogodbениkov ali vsaj časovni zamik pri realizaciji predlaganega pravnega posla.

Prvič smo v dveh primerih zaradi imenovanja skrbnika za posebni primer mladoletni osebi za zastopanje v sodnem postopku za skrbnika imenovali odvetnika z liste zagovornikov otrokovih pravic pri Varuhu človekovih pravic.

I.B.4 Posvojitve

Centri imajo javna pooblastila za izvajanje posvojitve po ZZZDR, ki določa pogoje za posvojitve (na strani otroka, staršev in posvojiteljev), razmerja, ki nastanejo s posvojitvijo in postopek za posvojitve. S posvojitvijo otroka biološkemu starševu prenehajo vse pravice in dolžnosti do otroka ter pravice in dolžnosti posvojenca do njegovih staršev in sorodnikov. Istočasno pa s posvojitvijo nastanejo med posvojencem in njegovimi sorodniki ter posvojiteljem in njegovimi potomci enaka razmerja kot med sorodniki. Posvojitve se ne more razvezati, po posvojitvi se posvojitelji vpišejo v rojstno matično knjigo kot posvojenčevi starši.

Bodoči posvojitelji se pogosto odločajo za mednarodno posvojitve, saj so možnosti za posvojitve otroka v Sloveniji majhne. Center ob koncu leta 2012 spremlja družine že posvojenih otrok v tujini (Rusiji) v štirih primerih (skupaj 5 otrok), od tega sta dve posvojitvi iz leta 2012. Rusija zahteva štiri poročila o pogojih življenja in vzgoje otrok v družinah posvojiteljev v obdobju do treh let po posvojitvi otroka. Prvega po 6 mesecih, drugega po 12 mesecih, tretjega po 24 mesecih in četrtega po 36 mesecih. V dveh primerih (2 posvojenca) je center v letu 2012 izdelal četrto – zadnje poročilo za Rusijo in s tem zadevi zaključil. Skupno je center v letu 2012 izdelal 5 poročil za Rusijo za skupno 6 otrok, v vseh primerih je bil opravljen tudi obisk na domu.

Pri oceni primernosti kandidata za posvojitve otroka sodelujeta socialna delavka in psihologinja, ki vsaka iz svojega zornega kota ugotavljata primernost oziroma motive kandidata za posvojitve. V primeru pozitivne presoje se kandidate vključi v evidenco potencialnih posvojiteljev. Center na dan 31.12.2012 v evidenci skupaj vodi 3 pare, ki čakajo na posvojitve otroka ter 6 oseb, ki so na center podali vlogo za enostransko posvojitve.

Mednarodne posvojitve

Dva para, ki sta že posvojila otroka iz Rusije, sta v letu 2012 podala novo vlogo za posvojitve. V obeh primerih je bil izpeljan ugotovitveni postopek ter izdelano zaključno mnenje in pripravljena dokumentacija za posvojitve otroka v Rusiji. V enem primeru je par posvojil otroka iz Rusije v mesecu decembru, v drugem primeru pa si je par premislil glede posvojitve v tujini in je sedaj na seznamu parov, ki čakajo na posvojitve otroka v Sloveniji. V primeru dveh parov postopek še ni zaključen, en par je podal vlogo za posvojitve otroka na Slovaškem, en pa v Rusiji. Center obravnava tudi vlogo vlagateljice za enostransko posvojitve otroka v Rusiji, tudi v tem primeru ugotovitveni postopek še ni zaključen.

Enostranske posvojitve

Center obravnava dve vlogi za enostransko posvojitve otroka partnerke v istospolni partnerski skupnosti (navzkrižna posvojitve), postopek še ni zaključen. Poleg tega so v obravnavi tudi tri vloge za enostransko posvojitve otroka svoje partnerke. V enem primeru je biološki oče že podal izjavo pred pristojnim organom, da se strinja s posvojitvijo, vendar postopek še ni zaključen. Tudi v drugem primeru je biološki oče otroka znan, vendar biva v tujini tako, da je zadeva trenutno na ministrstvu zaradi posredovanja po diplomatski poti, v tretjem primeru pa biološki oče še ni podal izjave pred pristojnim organom, da se strinja s posvojitvijo.

Center je v letu 2012 izpeljal tudi ugotovitveni postopek in izdal eno pozitivno odločbo o posvojitvi otroka partnerke v istospolni partnerski skupnosti.

I.B.5 Obravnava otrok in mladoletnikov

I.B.5.1 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj

V primeru, da otrok ali mladoletnik stori kaznivo dejanje, policija oziroma državno tožilstvo o tem obvesti Center za socialno delo. Če gre za otroka, ki je mlajši od 14 let (še ni kazensko odgovoren), Center opravi razgovor z otrokom in njegovimi starši in jih seznani z možnimi oblikami strokovne pomoči.

V letu 2012 so s Policijskih postaj posredovali 12 dopisov (v letu 2011 – 19) zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj otrok in mladoletnikov do 14 let.

I.B.5.2 Obravnava otrok in mladoletnikov zaradi težav v odraščanju brez kaznivih dejanj

Otrokom in mladoletnikom (in njihovim staršem), ki nase opozarjajo s težavami kot so učna in delovna neuspešnost, izostajanje od pouka, begi od doma, poseganje po legalnih in nelegalnih drogah center ponudi ustrezno strokovno pomoč ali jih napoti v druge institucije kot je npr. Svetovalni center za otroke, mladostnike in njihove starše.

V letu 2012 je Center obravnaval 4 primere otrok mlajših od 14 let brez suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj. V vseh primerih je center prejel dopis posredovan s strani šole oziroma svetovalnega centra. Poleg tega je Center v letu 2012 obravnaval 10 mladostnikov nad 14 let s težavami v odraščanju brez suma storitve prekrška ali kaznivih dejanj, med temi so bili 4 primeri novi.

I.B.5.3 Obravnava mladoletnikov v kazenskem postopku in v postopku o prekršku

Značilnosti mladoletniške delinkvence so drugačni vzgibi pri izvrševanju kaznivih dejanj (npr. dokazovanje pred vrstniki), storilci so nedozoreli in psihično ter socialno nerazviti, prevladujejo pa premoženjska kazniva dejanja.

Mladoletniki imajo v kazenskem pravu poseben status – razvrščeni so v kategorije glede na starost v času izvršitve kaznivega dejanja:

- otroci/manj kot 14 let (še niso kazensko odgovorni)
- mlajši mladoletniki/14-16 let
- starejši mladoletniki/16-18 let
- mlajši polnoletniki/18-21 let

Po prejemu ovadbe, ki jo poda policija, državni tožilec lahko zahteva uvedbo pripravljalnega postopka, v katerem je potrebno poleg dejstev, ki se nanašajo na kaznivo dejanje, ugotoviti starost mladoletnika in okoliščine, ki so potrebne za presojo njegove duševne razvitosti, ter proučiti okolje in razmere v katerih živi. Postopek zoper mladoletnika se lahko uvede za vsa kazniva dejanja samo na zahtevo tožilca. O uvedbi pripravljalnega postopka je obveščen Center (le v primeru kazenskega postopka), ki mora pridobiti podatke o mladostnikovi

zrelosti, odgovornosti, osebnostnih lastnosti, okoliščinah v katerih živi, o družinski situaciji in pripraviti poročilo za sodišče.

Na Centru je bilo v letu 2012 obravnavanih 62 mladoletnikov v kazenskem postopku (v letu 2011 - 34 mladoletnikov), od tega je bilo novih primerov v letošnjem letu 30. Skupno število obravnavanih mladoletnikov v letu 2012 je bilo torej v primerjavi z letom 2011 poraslo kar za 82%. Strokovni delavec Centra je v letu 2012 sodeloval na 19 sejah senata/glavni obravnavi.

V postopku o prekršku je bilo v letu 2012 obravnavanih 6 mladoletnikov (v letu 2011 - 13 mladoletnikov).

Najpogostejši prekrški so vezani na kršitve cestnoprometnih predpisov, pri kaznivih dejanjih pa so to zatajitve in izsiljevanja, čemur sledijo kraje.

I.B.6 Vzgojni ukrepi po KZ in ZP

Mladoletniku sodišče lahko izreče sledeče vzgojne ukrepe, za katerega izvršitev skrbi Center:

1) ukor (najmilejši vzgojni ukrep: opozorilo);
2) navodila in prepovedi (skupina vzgojnih ukrepov – sodišče izbere eno ali več naštetih obveznosti, ki lahko trajajo največ eno leto);

- osebno opravičilo oškodovancu
- poravnava z oškodovancem
- redno obiskovanje šole
- usposabljanje za poklic, sprejetje ustrezne zaposlitve
- nastanitev pri določeni družini, v domu ali drugje
- oprava dela v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti
- zdravljenje v ustrezni zdravstveni organizaciji
- obiskovanje vzgojne, poklicne, psihološke ali druge podobne posvetovalnice
- udeležba na programih socialnega treninga
- oprava preizkusa znanja prometnih predpisov

3) nadzorstvo organa socialnega varstva (Center mladoletniku določi svetovalca, ki opravlja nadzorstvo npr. skrbi za šolanje, zaposlitev, izločitev iz škodljivega okolja, zdravljenje, ureditev razmer v katerih živi – gre torej za nadzor in aktivno spodbujanje mladoletnika k načinu življenja, ki bi skladen s pravnimi in družbenimi normami; sodišče določi, kdaj ukrep preneha, ne sme trajati manj kot eno leto in ne dalj kot tri leta);

To so t.i. usmerjevalni ukrepi, sodišče jih izreče mladoletniku, ki ga je potrebno opozoriti na nepravilnost njegovega ravnanja ter zagotoviti njegovo vzgojo, prevzgojo in pravilen razvoj v njegovem dotedanem okolju s pomočjo kratkih ali trajnejših ukrepov ob ustreznem strokovnem vodenju.

V primeru, da mladoletnik potrebuje stalen nadzor in strokovno vodstvo, trajnejšo vzgojo in prevzgojo, mu sodišče izreče »zavodski« vzgojni ukrep:

- 4) oddaja v vzgojni zavod
- 5) oddaja v prevzgojni dom
- 6) oddaja v zavod za usposabljanje.

Ukrep je časovno omejen na najmanj 6 mesecev in največ 3 leta. Zavodski ukrepi se uporabijo kot skrajne sredstvo in smejo trajati v mejah, določenih z zakonom oziroma toliko časa, kolikor je potrebno, da bo dosežen namen vzgojnih ukrepov.

Pri izbiri vzgojnega ukrepa upošteva sodišče mladoletnikovo starost in njegovo duševno razvitost, njegove psihične lastnosti, njegova nagnjenja, nagibe, iz katerih je dejanje storil, dotedanjo vzgojo, okolje in razmere, v katerih je živel, težo in naravo dejanja, ali mu je bil že prej izrečen vzgojni ukrep ali kazen, in vse druge okoliščine, ki vplivajo na to, da izreče sodišče tisti ukrep, s katerim bo najbolje dosežen namen vzgojnih ukrepov

Na dan 31.12.2012 je 1 mladoletnik nameščen v vzgojni zavod na podlagi izrečenega vzgojnega ukrepa sodišča, en mladoletnik pa je nameščen v mladoletniški zapor.

V letu 2012 je bil 7 mladoletnikom izrečen vzgojni ukrep nadzorstva organa socialnega varstva po KZ in ZP, Center pa skupaj izvaja nadzorstvo za 22 mladoletnikov. V letu 2011 je Center izvajal nadzorstva za skupaj 16 mladoletnikov, izrečeni pa so bili 4 ukrepi.

Spodnji razpredelnici prikazujeta število mladoletnikov in vrsto navodil in prepovedi izrečenih s strani sodišča na podlagi KZ in ZP v letu 2012.

Tabela št. 22: Navodila in prepovedi po KZ

vrsta	Novi v 2012	Skupaj vsi obrav. v 2012
opravičiti se oškodovancu	4	4
opraviti delo v korist humanitarnih org. ali lok. skup.	4	5
udeležiti se programov socialnega treninga	2	4

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Tabela št. 23: Navodila in prepovedi po ZP

vrsta	Novi v 2012	Skupaj vsi obrav. v 2012
opraviti delo v korist humanitarnih org. ali lok. skup.	2	2
obvezno obiskovati vzgojno, psih. ali drugo posvetovalnico	2	2

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Vzgojnemu ukrepu nadzorstva organa socialnega varstva so v večini primerov pridružena tudi navodila: npr. opraviti delo v korist humanitarnih organizacij ali lokalne skupnosti, redno obiskovati šolo, opravičilo oškodovancu, trening socialnih veščin.

I.C VARSTVO ODRASLIH

I.C.1 Penalno področje in opravljanje dela v splošno korist

Leto 2012 je bilo na **področju dela v splošno korist** v veliki meri zaznamovano zlasti z velikim zmanjšanjem števila vseh zadev, rednim inšpekcijskim nadzorom ter pomanjkanjem sredstev za njegovo izvrševanje.

Na področju dela v splošno korist je v letu 2012 prišlo do precejšnjih napredkov tako v kvantitativnem kot tudi kvalitativnem oziru. Napredek je moč pripisati dobremu delu znotraj samega centra za socialno delo kot tudi dobremu medinstitucionalnem sodelovanju (t. j. z izvajalskimi organizacijami, drugimi centri za socialno delo kot tudi z Oddelkom za prekrške pri Okrajnem sodišču v Ljubljani).

Vloga centra za socialno delo je na področju dela v splošno korist predvsem v koordinaciji in usklajevanju različnih interesov, kajti center za socialno delo je tisti, ki (po)skrbi, da lahko storilec (prekrška ali kaznivega dejanja) opravi sebi primerno delo in na ta način (alternativno) izvrši kazensko sankcijo.

Število izvajalskih organizacij, s katerimi center za socialno delo sodeluje na področju dela v splošno korist, se je letos povečalo za 9 oziroma na 52, pri čemer jih je 6 pridobil center za socialno delo sam, ostale pa na podlagi povabila regijske koordinatorke.

Število novih zadev pa je ostalo skoraj enako (v letu 2011 je bilo prejetih 146 zadev, v letu 2012 pa 151).

Tabela št. 24: Število novih zadev v letu 2012

Število novih zadev po področju (skupaj)	151
Prekrški	138
Odložen pregon	11
Nadomestitev kazni zapora	2

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Največje število zadev na področju dela v splošno korist predstavlja nadomestitev globe z delom v splošno korist, in sicer 138, 11 je bilo odloženih pregonov in 2 nadomestni kazni.

V letu 2012 se je tudi zaradi zgoraj navedenega:

- število vseh aktualnih zadev več kot prepolovilo (iz 260 na 119);
- število zaključenih zadev več kot podvojilo (iz 132 na 291).
- zaostanke iz leta 2011 (97) odpravilo.

Od zaključenih zadev največji delež predstavljajo primeri uspešno opravljenega dela (93). Temu sledijo primeri, ko se storilec sploh ni odzval na vabilo na razgovor (71) oziroma ni opravil dela v splošno korist (41). Najpogostejši razlog za neuspešno opravljeno delo v splošno korist je pomanjkanje motivacije oziroma delovnih navad, h čemur v veliki meri prispevata tudi velika stopnja brezposelnosti, nizka stopnja izobrazbe ter številne in raznovrstne socialne težave in stiske (odvisnost od drog, alkoholizem, osebna neurejenost, težave s prilagajanjem na pravila in hišni red). Precejšen delež kot tudi problem predstavlja zastaranje zadev. Najpogostejši razlog za zastaranje zadeve je nemožnost napotitve zaradi zasedenosti izvajalske organizacije, saj z izvajalskimi organizacijami sodelujejo vsi ljubljanski centri za socialno delo. Problem zastaranja se je zato, bolj ali manj uspešno, poskušalo reševati s spremembo izvajalske organizacije, vendar obstaja določena skupina oseb, katere je moč napotiti le v določene izvajalske organizacije (npr. odvisnike od prepovedanih drog, brezdome, gibalno ovirane). Precej je bilo tudi primerov ustavitve postopka zaradi osebnega stečaja, saj je sprememba zakonodaje storilcem prekrška omogočila, da gre globa za izvršen prekršek v stečajno maso, namesto da se nadomesti z delom v splošno korist.

Tabela št. 25: Število zaključenih zadev v letu 2012

Število vseh zaključenih zadev	291
Uspešno opravi	93
Ni prišel na razgovor	71
Ni opravi dela v splošno korist	41
Zastaranje	21
Osebni stečaj	15
Umik predloga / Plačilo globe	4/12
Drugo	34

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Pri delu v splošno korist pa ne gre spregledati njegovega bistva, t. j. »splošne koristnosti«. S tem, ko je bilo uspešno zaključenih 93 zadev so te osebe za skupnost opravile precejšnje število ur, s čimer so neprofitnim, prostovoljnim oziroma dobrodelnim organizacijam po svojih močeh pomagale pri izvajanju njihovih dejavnosti in zasledovanju njihovih ciljev. Če se v ozir vzame še težko ekonomsko-finančno stanje v državi ter pomanjkanje sredstev za financiranja socialno-varstvenih programov, lahko delo v splošno korist predstavlja (začasno) nadomestilo kadrovskih in drugačnih primanjkljajev. Pomen oziroma koristnost se kaže tudi na strani storilcev, saj je z delom v splošno korist moč pridobiti delovne izkušnje, potrebno reintegracijo ter socialno vključenost in še posebej občutek koristnosti ter pripadnosti.

V kvalitativnem oziru je bilo precej dela vložnega v izboljšavo kot tudi poenotenje temeljnih uradnih pisanj. V letu 2012 so se pričeli uporabljati t. i. tripartitni dogovori. Poenotila so se vabila na razgovor za izbiro izvajalske organizacije ter poziv k pričetku opravljanja dela v splošno korist, kar je bilo posledica medsebojnega sodelovanja vseh ljubljanskih centrov za socialno delo.

V letu 2012 so bila tri srečanja vseh centrov za socialno delo na področju Ljubljane, v marcu pa še srečanje vseh ljubljanskih centrov za socialno delo in Oddelka za prekrške pri Okrajnem sodišču v Ljubljani. Namen vseh srečanj je bilo izmenjati izkušnje in dobre prakse, izpostaviti probleme, ter poenotiti postopanje.

Inšpekcijski nadzor na področju izvrševanja dela v splošno korist ni pokazal nobenih nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti. Pohvaljeno je bilo postopno uvajanje t. i. »tripartitnih dogovorov« ter protokol o izvajanju dela v splošno korist, ki ga je center pripravil z namenom kvalitetnejšega vodenja postopka.

Na področju **(post)penale** je bilo v letu 2012 v povprečju obravnavanih 50 zadev. Na novo je bilo prejetih 30 zadev, pri čemer največji delež predstavljajo zaprosila zavodov za prestajanje kazni za sporočanje podatkov (18), pogojne obsodbe oziroma pogojni odpusti z varstvenim nadzorstvom (7) in sledijo zaprosila sodišč (5). V letu 2012 sta bili med drugim podani 2 mnenji o odložitvi zaporne kazni, 2 poročili glede možnosti nadomestitve kazni zaporu z delom v splošno korist.

Število oseb, ki so na prestajanju zaporne kazni in so v pristojnosti centra, je bilo v povprečju okoli 40. Strokovni delavec centra je v letu 2012 obiskal 23 zapornikov. Večina obiskanih zapornikov ima urejeno prebivališče in osebne dokumente tako, da se lahko po prestani kazni vrne na stari naslov ali pa se nastani pri družini v širšem pomenu in prijateljih. Nasprotno pa ima le redko kateri zapornik pred odpustom s prestajanja kazni urejeno

zaposlitev. Ravno iskanje zaposlitve po odpustu iz zapora je ena glavnih ovir pri njihovem vključevanju v skupnost. Poleg stigmatiziranosti je k nizkim možnostim za zaposlitev zelo pripomoglo tudi finančno-ekonomsko stanje v državi, ki zapornike prizadene še toliko bolj. Največ možnosti za zaposlitev imajo tisti zaporniki, ki se lahko zaposlijo v družinskem ali lastnem podjetju. Velika večina ostalih pa se mora za pomoč pri zagotavljanju denarnih sredstev obrniti na center za socialno delo ter zaprositi za denarno socialno pomoč.

Na področju pogojne obsodbe oziroma pogojnega odpusta z varstvenim nadzorstvom je bilo v letu 2012 na novo prejetih 7 zadev, kar je več kot leto prej. Od tega je bilo 6 pogojnih obsodb in 1 pogojni odpust z varstvenim nadzorstvom. Izrečena navodila so se nanašala na zdravljenje v zavodu (3), obiskovanje psihološke, poklicne ali druge posvetovalnice (3), prepoved približevanja (1).

Na področju varstvenega nadzorstva je z ozirom na navodilo zdravljenja v ustreznem zavodu oziroma obiskovanje ustrezne posvetovalnice prišlo do precejšnje spremembe pristojnosti pri izbiri izvajalca ter oblike zdravljenja/svetovanja. Pred tem je tu obstajala precejšnja vrzel, saj je sodišče v izreku sodbe določilo le izvajalca navodila, ničesar pa ni reklo glede oblike samega zdravljenja/svetovanja. To vrzel je sedaj zakonodajalec zapolnil z novelo ZIKS-E, ko je v spremenjenem 146. členu določil, da obsojenec s pomočjo svetovalca izbere ustrezní zavod/posvetovalnico, za obliko zdravljenja/svetovanja pa se dogovorijo obsojenec, svetovalec ter izvajalec navodila. S tem so centri za socialno delo dobili še več odgovornosti pri izvrševanju varstvenega nadzorstva, ki je bila že pred tem precejšnja. Svetovalec je sedaj tako rekoč odgovoren skoraj za vsako sfero obsojenčevega življenja, t. j. „osebne, družinske in druge težave“ ter „težave v zvezi z zaposlitvijo, nastanitvijo, zdravljenjem ali izobraževanjem“ (145. člen ZIKS-1). Pri izvrševanju navodil zdravljenja v ustreznem zavodu velja izpostaviti veliko zasedenost teh zavodov, zaradi česar prihaja do čakalnih vrst in časovnih zamikov pri vključitvi v programe zdravljenja.

Pri pripravljanju poročil v zvezi z nadomestitev kazni zapora z delom v splošno korist in t. i. »vikend zaporom« velja omeniti, da so sodišča za zdaj nenaklonjena omogočanju alternativne izvršitve kazni zapora, saj prošnji za to ugodijo zelo redkim. Nasprotno pa velja za vikend zapor, saj so zavodi za prestajanje kazni zapora to možnost odobrili številnim zapornikom in jim na ta način omogočili nadaljnje opravljanje zaposlitve ter stik z družino in socialnim okoljem.

Na področju (post)penalne obravnave je bil v letu 2012 izveden reden inšpekcijski nadzor. Pri izvajanju nalog pomanjkljivosti ali napake niso bile ugotovljene. Inšpektorica je pohvalila uporabo individualnih načrtov za izvrševanje pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom ter protokol o izvrševanju pogojne obsodbe z varstvenim nadzorstvom.

I.C.2 Skrbništvo odraslih

I.C.2.1 Odvzem poslovne sposobnosti, postavitvev pod skrbništvo in spremljanje skrbništva

Center postavi pod skrbništvo osebo, ki ji je na podlagi pravnomočne odločbe odvzeta poslovna sposobnost. Namen skrbništva za osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost je, da se zaščitijo pravice in koristi posameznika, ki zaradi duševne bolezni, duševne zaostalosti,

odvisnosti od alkohola ali mamil ali iz drugega vzroka, ki vpliva na psihofizično stanje, ni sposoben ščititi svojih osebnih ali premoženjskih koristi.

Začasnega skrbnika postavi Center osebi, zoper katero se je začel postopek za odvzem poslovne sposobnosti. Dolžnost začasnega skrbnika je zastopati osebo in ščititi njene pravice, koristi in interese v času postopka odvzema poslovne sposobnosti.

V letu 2012 je sodišče v 1 primeru odločilo, da se osebi delno odvzame poslovna sposobnost, v 18 primerih pa v celoti. V 30 primerih se nepravdni postopek odvzema poslovne sposobnosti še ni zaključil (na dan 31.12.2012). V 17 primerih je/ali je bil predlagatelj odvzema Center.

Na novo je bilo postavljenih 19 oseb pod skrbništvo (v letu 2011 – 20 oseb), od tega je Center prevzel vlogo skrbnika v 3 primerih. Skupno je bilo v poročevalnem obdobju postavljeno 16 skrbnikov, ki so fizične osebe.

V zadnjem času je kljub finančnim težavam sodišča opaziti, da se postopki odvzema uvedejo izredno hitro, tudi sam postopek je hiter in ažuren in včasih je v roku pol leta tudi zaključen (kar je izredno hitro, glede na pretekla leta). Veliko je tudi uspešnega sodelovanja in komuniciranja po telefonu s sodniki. Vse to pripomore tudi k večji vlogi centra v teh postopkih in uspešni rešitvi zadeve za varovance. Center je z vztrajanjem pri tem, da lahko oseba, kateri je poslovna sposobnost odvzeta le delno, samostojno razpolaga s svojim premoženjem dosegel tudi, da je sodišče to pripombo začelo jemati konstruktivno in v primerih, kadar ima oseba težave s finančnim področjem (na drugih področjih pa relativno dobro funkcionira), poslovne sposobnosti ne odvzema več le delno, temveč v celoti. To je tudi edini način, da je oseba primerno zavarovana z institutom skrbništva in da skrbnik lahko ureja področje, kjer ima oseba težave.

Razlog za odvzem poslovne sposobnosti je v primerih našega centra predvsem v varovanju oz. zaščiti premoženja osebe, redko je razlog v zaščiti osebe npr. namestitvev v zavod proti volji osebe. Center poda pobudo tudi takrat, kadar obseg nalog, ki bi jih bilo potrebno urediti za določeno osebo posega v vsa področja njenega življenja, v tem primeru, pa bi bilo imenovanje skrbnika za posebni primer prekoračenje zakonskih okvirjev, ki jih ima center.

V zadnjem času so bili postopki odvzema poslovne sposobnosti sproženi tudi, kadar ima nad otrokom podaljšano roditeljsko pravico starš, ki zaradi bolezni (demenca) tega ne zmore več izvrševati, oziroma izvršuje v škodo otroku. V teh primerih se tako za starša, kot za otroka predlaga odvzem poslovne sposobnosti, nato pa se oba postavita pod skrbništvo. Na dan 31.12.2012 so v teku 3 tovrstni postopki za skupaj 6 oseb. Velikokrat se predlaga odvzem poslovne sposobnosti tudi, kadar starš, ki je izvrševal podaljšano roditeljsko pravico umre in otrok s podaljšano roditeljsko pravico tako ostane brez zakonitega zastopnika.

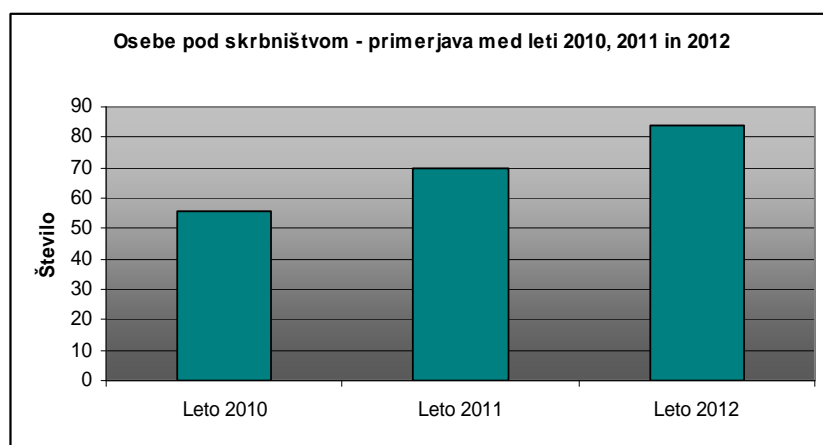
Center spremlja skrbnikovo delo, le-ta pa sodeluje s Centrom in najmanj enkrat letno s pisnim poročilom in dokazili poročila o varovančevem življenju, zdravju in premoženju, na zahtevo Centra pa tudi večkrat.

Na dan 31.12.2012 Center evidentira 84 (44 žensk, 40 moških) odraslih oseb pod skrbništvom zaradi odvzete poslovne sposobnosti (16 oseb ima delno odvzeto poslovno

sposobnost). V 38 primerih neposredne skrbniške naloge izvaja Center. Ostalim 46 je skrbnik nekdo izmed sorodnikov, razen v enem primeru je skrbnica osebi strokovna delavka posebnega socialno varstvenega zavoda. 52 oseb po skrbništvom ima nepremično premoženje, 32 oseb pa je brez nepremičnega premoženja. Večina oseb pod skrbništvom (60 oziroma 71%) je v institucionalnem varstvu, in sicer največ v posebnih socialnovarstvenih zavodih in domovih za starejše.

Opaža se, da se število oseb pod skrbništvom, za katere center spremlja skrbnikovo delo iz leta v leto povečuje, prav tako iz leta v leto narašča število primerov, v katerih neposredne skrbniške naloge opravlja center. Ob koncu leta 2010 je center pod stalnim skrbništvom spremljal 56 oseb, ob koncu leta 2011 – 70 oseb, ob koncu leta 2012 pa kot že omenjeno 84 oseb. Naraščanje prikazuje spodnja grafična ponazoritev.

Graf št. 1

Vir: Mesečna interna poročila 2010, 2011 in 2012

1.C.2.2 Skrbništvo za posebni primer

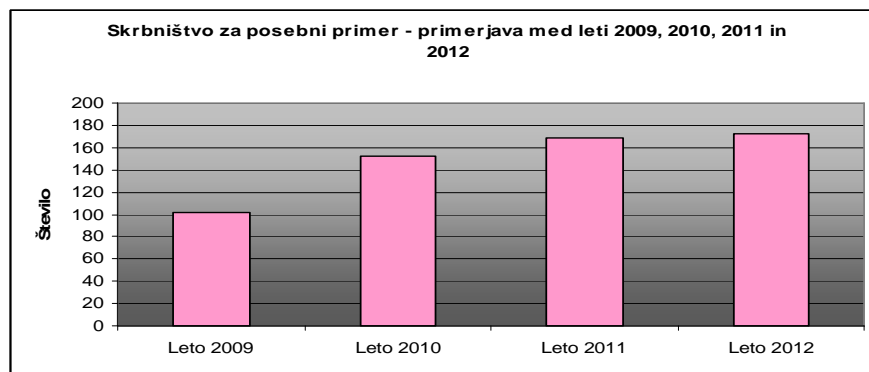
Skrbništvo za posebni primer se lahko uvede na podlagi 211. člena ZZZDR in za posameznika ne pomeni odvzema poslovne sposobnosti. Skrbnik za poseben primer se postavi osebi za določeno vrsto opravil.

V letu 2012 je bilo rešenih 197 zadev skrbništev za posebni primer (v letu 2011 – 187 zadev). Na dan 31.12.2012 pa v 16 zadevah urejanja skrbništva za posebni primer postopek še ni zaključen.

Imenovanih je bilo 172 skrbnikov za posebni primer, od tega je Center prevzel vlogo skrbnika za posebni primer v 14 primerih. Skrbnik za posebni primer je bil v letu 2012 postavljen na novo 162 osebam.

Spodnja grafična ponazoritev predstavlja naraščanje števila skrbništev za posebni primer v obdobju 2009-2012. V letu 2009 je bilo imenovanih 102, v letu 2010 – 152, v letu 2011 - 168 in v letu 2012 - 172 skrbnikov za posebni primer.

Graf št. 2

Vir: Mesečna interna poročila 2009, 2010, 2011 in 2012

Spodnja razpredelnica ponazarja skrbništva za posebni primer v letu 2012 glede na namen postavitve.

Razpredelnica št. 26: Skrbništvo za posebni primer glede na razlog postavitve

Razlog postavitve skrbnika za posebni primer	Število
urejanje namestitve v institucionalno varstvo	99
zastopanje pri odprtju direktne bremenitve osebnega računa	47
zastopanje v sodnih in upravnih postopkih	49
prejemanje priporočene pošte	77
odprtje osebnega računa ter vezava sredstev	21
zastopanje pri oprostitvah plačila institucionalnega varstva	3
zastopanje pri urejanju izdaje osebnih dokumentov	9
ureditev nakazovanja pokojnine na osebni račun	18
drugo (prekinitev pogodb s ponudniki storitev, urejanje zdr. zav.,...)	29
Urejanje pravnih in finančnih poslov	5
zastopanje pri prodaji vrednostnih papirjev	1
zastopanje pri sklenitvi najemne pogodbe	21
zast. pri sklep. pravnih poslov (razen sklep. najemne pog. ter prodaja vred. papirjev)	14

Vir: Mesečna interna poročila 2012

Skupno število iz razpredelnice presega skupno število zadev – pogosto je namreč skrbnik za posebni primer za odraslo osebo postavljen za več nalog (največkrat se urejanje institucionalnega varstva povezuje tudi z urejanjem finančnih zadev, vsaj v delu, da se uredi plačilo institucionalnega varstva). Večina odločb skrbništva za posebni primer je torej zaradi prvotnega razloga urejanja institucionalnega varstva, ki pa za sabo povleče tudi druge naloge, npr. prejemanje pošte, urejanje plačila stroškov domske oskrbe, morebitnih stroškov nepremičnin varovanja.

V zadnjem času je čedalje več zadev, kjer je potrebno v imenu varovancev vložiti tožbe, zastopati varovance na sodišču v raznoraznih postopkih, veliko zadev je zelo spornih (zloraba svojcev, skrbnikov, odtujitev premoženja varovancem, odsvojitvev premoženja po neprimerno nizki ceni). Center v določenih primerih pooblasti odvetnika, saj je obseg takega zastopanja zelo velik, hkrati pa strokovni delavci nimajo znanja pri zastopanju v vseh sodnih postopkih. Opazen je porast zadev, kjer svojci ne želijo prevzeti skrbništva, kjer so svojci tako sprti, da bi kot skrbniki delovali v škodo svojih bližnjih oziroma primeri, kjer so starejše osebe samske, brez otrok. V teh primerih prevzame skrbništvo za posebni primer CSD, izvrševanje

obsežnih in zahtevnih nalog (zastopanje na sodišču, urgiranje pri pristojnih organih, urejanje pokojnine, urejanje namestitve v DSO, predaja najemniških stanovanj, odpoved stanovanjskih stroškov, zastopanje na sodišču, urejanje kompleksnih finančnih zadev in dolgov, odločanje o zdravstvenih zadevah, operacijah...).

V letu 2012 je bilo odobrenih 34 pravnih poslov (z odločbo po 191. členu ZZZDR). Soglasij za odobritev dviga finančnih sredstev z računa varovancev, ki so po naravi odobritve pravnih poslov (obremenitev oz. odtujitev premoženja varovanca po 191. čl. ZZZDR) je bilo v tem obdobju 82. Na dan 31.12.2012 niso zaključeni 3 primeri odobritve pravnega posla, saj ugotoviteni postopek še ni zaključen.

I.C.3 Urejanje statusa invalida

Urejanje statusa invalida Center izvaja na podlagi Zakona o družbenem varstvu telesno in duševno prizadetih oseb. Prizadeta oseba ima po 18 letu starosti pravico pridobiti status in nadomestilo za invalidnost in dodatka za tujo nego in pomoč.

V letu 2012 Center ni obravnaval novih zadev za priznanje pravic po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. Izdana je bila le ena odločba o priznanju pravice do dodatka za pomoč in postrežbo.

Status invalida po ZDVRTPO (v nadaljevanju: invalidnih oseb) na območju CSD Ljubljana Bežigrad ima na dan 31.12.2012 - 166 oseb. 23 osebam je odvzeta poslovna sposobnost in so postavljene pod stalno skrbništvo. Pri 105 osebah pa gre za podaljšano roditeljsko pravico.

Tabela št. 27: Struktura oseb s statusom po ZDVRTPO po spolu

ženske	moški
58	108

Vir: Seznam oseb s statusom po ZDVRTPO

Tabela št. 28: Oblike varstva invalidnih oseb

Oblike varstva	Število oseb
domača oskrba	32
VDC samo dnevno varstvo	51
VDC (dnevno in domsko varstvo)	31
SVZ za usposabljanje	30
posebni SVZ	14
DSO	6
Zavod za prestajanje kazni zapora	1
rejniška družina	1

Vir: Seznam oseb s statusom po ZDVRTPO

Zgornja razpredelnica prikazuje, da je 32 (19%) oseb v domači oskrbi, torej niso vključeni nikamor. Ostali so vključeni v VDC ali ZZU. Tudi pri vključitvi v VDC za invalidne osebe se še dogaja, da ni možne takojšnje namestitve, saj so varstveno delovni centri polno zasedeni.

Od skupnega števila invalidnih oseb, je 31 osebam priznan samo status invalida po ZDVRTPO, torej materialne pravice v celoti prejemajo po drugih predpisih. 4 osebe so upravičeni prejemniki razlike med deležem pokojnine oz. drugim virom in višino nadomestila. Celotno nadomestilo za invalidnost pa prejema 109 oseb.

120 oseb s statusom invalida prejema dodatek za tujo nego oziroma pomoč in postrežbo.

1.C.3.1 Pravica gluhih oseb do tolmača

Po Zakonu o uporabi slovenskega znakovnega jezika Center ureja pravico gluhe osebe do tolmača. Gluha oseba ima pravico uporabljati znakovni jezik v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oziroma izvajalci javne službe in ima pravico uporabljati znakovni jezik tudi v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi ji gluhoti pomenila oviro pri zadovoljevanju njenih potreb. Na podlagi odločbe izda Center gluhi osebi izkaznico, s katero lahko uveljavlja pravice, enkrat letno pa ji izda vavčerje za plačilo tolmača v obsegu 30 ur letno oziroma skupaj največ 100 ur letno za gluhe osebe, ki imajo status dijaka ali študenta, ki imajo dodatne potrebe, povezane z izobraževanjem.

V letu 2012 ni bilo na novo priznanih pravic do tolmačenja po zakonu o slovenskem znakovnem jeziku. V 1 primeru je bila po uradni dolžnosti izdana nova odločba o številu pripadajočih vavčerjev.

V letu 2012 je bilo 55 gluhim osebam poslanih 1790 vavčerjev za leto 2013. v enem primeru je bila izdelana nova izkaznica.

Na dan 31.12.2012 je vseh upravičencev 55, kar je enako kot ob koncu leta 2011.

1.C.3.2 Pravica do izbire družinskega pomočnika

Pravica invalidne osebe do družinskega pomočnika je opredeljena v ZSV in je namenjena polnoletnim osebam s težko motnjo v duševnem razvoju in težko gibalno oviranim osebam, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb. Institut družinskega pomočnika je pravica upravičenca, da lahko namesto celodnevnega institucionalnega varstva izbere družinskega pomočnika, ki mu nudi pomoč v domačem okolju. Namenjen je predvsem tistim invalidnim osebam, ki menijo, da jim institucije ne nudijo zadostne individualnosti, osebne komunikacije in domačnosti.

Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi zagotavlja oskrbo v domačem okolju, ima ustrezen odnos do invalidne osebe in je usposobljen za komuniciranje in delo z invalidno osebo. Družinski pomočnik je lahko le oseba, ki bi se lahko štela za brezposelno osebo po Zakonu o urejanju trga dela. Ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oziroma sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Družinski pomočnik je financiran iz občinskega proračuna, del sredstev se zagotovi iz naslova dodatka za tujo nego in pomoč oziroma dodatka za pomoč in postrežbo.

Pravico do družinskega pomočnika ima 11 oseb (ob koncu lanskega leta je imelo pravico do družinskega pomočnika – 14 oseb). V štirih je primerih je v letošnjem letu center pravico do družinskega pomočnika ukinil, na novo pa je bila priznana pravica eni osebi.

I.C.4 Varstvo starejših

V letu 2012 je Center obravnaval 8 oseb zaradi urejanja namestitve v zavodu. Problemi se sicer pojavljajo zlasti pri namestitvi oseb v takojšnjo domsko oskrbo, če je potrebna nujna namestitev. Do namestitve se uredi pomoč na domu preko Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana in Zavoda Pristan ali pa s podaljšanjem bolnišničnega zdravljenja (Sežana, Rakičan. Ljubljana, Jesenice). Problemi se pojavljajo pri osebah mlajših od 65 let, saj jih splošni domovi ne sprejemajo. Vse več pa je mlajših oseb, ki potrebujejo oskrbo (po kapi, prometne nesreče, alkohol), ki bi potrebovale njihovim potrebam primerne ustanove.

Center je v okviru nalog za preprečevanje nasilja v družini v letu 2012 obravnaval 1 nov primer nasilja nad starejšo osebo. V dveh primerih iz leta 2011 pa je šlo v letošnjem letu za nadaljevanje v smislu pomoči in krepitvi moči žrtvi. V enem primeru je bila nudena tudi pomoč povzročitelju nasilja.

Najpogostejše vrste nasilja nad starejšimi so psihično in čustveno, ki se izraža s sovražnim vedenjem, grožnjami, poniževanjem, socialno izolacijo, fizično nasilje, materialne in finančne zlorabe, so še posej pogoste pri tej ranljivi populaciji, verbalno nasilje, zanemarjanje, zavračanje in neizpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo svojci ali skrbniki do starejših, vse pogostejši pa je tudi pojav zapuščenosti starejših in nemočnih ljudi. Posledice so trpljenje, osamljenost, čustvene motnje, negativen vpliv na zdravstveno stanje.

I.C.5 Obravnava v skupnosti

Na dan 31.12.2012 so bile v obravnavo v skupnosti vključene 4 osebe s težavami v duševnem zdravju. Center v okviru naloge sodeluje s koordinarko obravnave v skupnosti. Namen je izboljšanje kakovosti življenja in podpora v vsakdanjem življenju (nadaljevanje zaposlitve, obiskovanje nevladnih organizacij, vključitev v skupino AA, sodelovanje s svojci, posredovanje prošnje za odpis dolga).

Center je v poročevalskem obdobju podal 1 predlog za sprejem osebe na varovani oddelek socialnovarstvenega zavoda brez privolitve, 1 predlog za sprejem na zdravljenje brez privolitve ter 1 predlog za nadzorovano obravnavo s skupnosti.

Glede na porast demence pri osebah brez svojcev je pričakovati, da bo potrebno večkrat podati ta predlog. Center je v nekaj primerih svetoval tudi svojcem, da predlog podajo. Postopek relativno dolgo traja v primerih, kadar je oseba doma in ne v zavodu (vročanje po navadni pošti, prevzem sklepov, pregled izvedenca, ko ne najde osebe). Pričakovati je, da bo postopek tekel hitreje, ko bodo tako sodišča, kot tudi center na tem področju imela več izkušenj in znanj. Zakon je relativno nov in se vsi skupaj šele učimo kateri postopki vse v konkretnem primeru najbolj pridejo v poštev in kaj vse je potrebno v določenem postopku opraviti, da je le-ta izpeljan po predpisih. Kadar je center imenovan za skrbnika osebi, za katero poda tak predlog, je potrebno osebi postaviti kolizijskega skrbnika. Ker v primerih, kadar je center skrbnik običajno ni svojcev, je kolizijskega skrbnika težko najti, saj ga je potrebno iskati med ostalimi centri, ta praksa pa do sedaj še ni stekla tekoče. Center je v poročevalskem obdobju postavil 1 kolizijskega skrbnika.

I.D OPROSTITVE PRI PLAČILU STORITEV

Postopek ugotavljanja in odločanja o oprostitvi plačila storitve vodi Center, ki mora v postopku ugotoviti kakšen je finančni položaj uporabnika in njegovih ožjih družinskih članov, ki so ga po ZZZDR dolžni preživljati. Kadar upravičenec sam ni plačilno sposoben, se ugotavlja, ali so plačilno sposobni njegovi družinski člani, saj so sicer oni zavezani k doplačilu storitve.

Center odloča na podlagi zahteve upravičenca o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve. Občina financira pomoč družini na domu najmanj v višini 50% k ceni storitve, lahko pa določi tudi dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu. Pomoč na domu starejšim ali invalidnim osebam v Ljubljani izvaja Zavod za oskrbo na domu. Ustanovitelj in financer zavoda je Mestna občina Ljubljana, ki sofinancira tudi ceno storitve pomoč na domu. Dogovore o izvajanju storitve sklepa zavod, oprostitve ali delne oprostitve plačila storitve pa Center. V letu 2012 je Center na novo odločal o 3 oprostitvah storitve pomoči na domu, vseh aktivnih upravičencev pa je 22. V štirih primerih je šlo za ukinitvev.

Tudi pri institucionalnem varstvu starejših oseb je Center odločal o delni ali celotni oprostitvi plačila oskrbe v institucionalnem varstvu, odvisno od dohodkov kandidatov in njihovih svojcev, ki so za oskrbo dolžni prispevati. Oprostitev plačila institucionalnega varstva se financira iz občinskega proračuna. Če je uporabnik lastnik nepremičnine, se mu z zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve v korist občine, ki prevzame zanj plačilo te storitve, prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino.

Zaradi smrti upravičenca je bilo v poročevalnem obdobju 5 ukinitvev plačil/doplačil institucionalnega varstva, v enem primeru pa je bil vzrok ukinitve izselitev stanovalca iz socialnovarstvenega zavoda. V 87 primerih se je zaradi spremembe pri razvrstitvi v potrebno oskrbo stanovalca v okviru institucionalnega varstva ponovno odločalo o oprostitvi plačila storitev. Na novo pa se je o oprostitvah v poročevalnem obdobju odločalo v 30 primerih, od tega je šlo v 2 primerih za oprostitve v celoti, v ostalih primerih pa za delno oprostitvev plačila institucionalnega varstva.

I.E PRAVICE PO ZAKONU O UVELJAVLJANJU PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV

Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (otroški dodatki, štipendije, socialna pomoč, varstveni dodatek, znižano plačilo vrtca, subvencije malice, kosila, najemnine, zdravstveno zavarovanje) se od 1. 1. 2012 izvaja na podlagi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS). Ta uvaja enotno vstopno točko za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev (centri za socialno delo) in novo enotno vlogo za pridobitev vseh teh pravic.

V upravnem postopku je bilo v letu 2012 na tem področju rešenih 21.803 zadev.

I.E.1 Otroški dodatek

Z otroškim dodatkom se staršem oziroma otroku zagotavlja dopolnilni prejemek za preživljanje, vzgojo in izobraževanje, kadar dohodek na družinskega člana ne presega zgornje meje dohodkovnega razreda po ZUPJS oziroma od 1.6.2012 po Zakonu o uravnoteženju javnih financ. Dohodkovni razred je določen v odstotku od povprečne mesečne plače vseh

zaposlenih v Republiki Sloveniji za koledarsko leto pred vložitvijo zahteve. Višina otroškega dodatka se določi glede na uvrstitev družine v dohodkovni razred.

Tabela št. 29: Število odobrenih, zavrženih in zavrženih pravic do otroškega dodatka – primerjava med leti 2010, 2011 in 2012

Število odobrenih pravic do otroškega dodatka		
2010	2011	2012
4707	5317	4293

Število zavrženih/zavrženih pravic do otroškega dodatka		
2010	2011	2012
380	648	903

Vir: ISCSO in ISCSO2

Zgornji razpredelnici kažeta, da se je število odobrenih pravic do otroškega dodatka v letu 2012 znižalo. Najverjetneje je poglavitni razlog za to sprejetje Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF), ki je začel veljati 31.5.2012 in je prinesel nekaj novosti oziroma sprememb na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. Po tem zakonu so do otroškega dodatka za otroka po novem upravičene družine, kjer povprečni mesečni dohodek na osebo v % od neto povprečne plače ne presega 64% (meja znaša 631,93 evra na družinskega člana), poleg tega pa se je za 10% znižala višina dodatka v 5. in 6. razredu.

I.E.2 Denarna socialna pomoč in varstveni dodatek

Denarna socialna pomoč je namenjena tistim, ki se iz razlogov, na katere niso mogli vplivati, znajdejo v materialni stiski. Ob taki pomoči naj bi lažje poiskali izhod iz situacije, v kateri so se znašli. Postopke za priznanje pravic do denarne socialne pomoči vodi in v njem odloča center na podlagi Zakona o socialnovarstvenih prejemkih in po Odloku o denarni pomoči v Mestni občini Ljubljana.

Zakon o socialnovarstvenih prejemkih je prinesel spremembe na področju denarne socialne pomoči (DP) in pri varstvenem dodatku za dopolnitev pokojnin (ki je bil doslej določen znotraj pokojninske zakonodaje). Določeno je bilo novo (višje) izhodišče za zagotavljanje socialne varnosti najbolj ranljivih skupin prebivalstva (minimalni dohodek), ki je postavljeno na osnovi izračuna minimalnih življenjskih stroškov.

Tabela št. 30: Denarna socialna pomoč – primerjava med leti 2010, 2011 in 2012

	Število odobrenih pravic do DP			Število zavrženih in zavrženih pravic do DP		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
DP za obdobje	1571	1586	1900	405	441	927
IDP	221	293	308	264	267	212
Skupaj	1792	1879	2208	572	708	1139

Vir: ISCSO in ISCSO2

Tabela št. 31: Povprečno število prejemnikov redne in izredne denarne socialne pomoči v letu 2011 in 2012 (gibanje števila prejemnikov DP v letu 2011 in obdobju januar - avgust 2012)

Število prejemnikov DSP – redne in izredne v posameznem mesecu; za leto 2011 izplačane DSP, za leto 2012 odločbe o upravičenosti	
2011 Povprečno na mesec v letu 2011	51.651
2012 Povprečno na mesec v prvih osmih mesecih 2012	47.857

Vir: www.mdds.gov.si

Razpredelnica številka 30 sicer kaže na to, da je bilo v letu 2012 število odobrenih pravic večje kot pretekli dve leti, vendar je razlog za to najverjetneje odločanje po uradni dolžnosti povezano z začetkom uporabe Zakona o socialno varstvenih prejemkih (v nadaljevanju ZSVarPre) in ZUPJS s 1.1.2012. 66. člen ZSVarPre namreč določa, da so centri za socialno delo po uradni dolžnosti morali ugotoviti, ali upravičenci, ki so bili ob začetku uporabe ZSVarPre, upravičeni do denarne socialne pomoči po ZSV, izpolnjujejo pogoje za dodelitev socialno varstvenih prejemkov po ZSVarPre, in o tem izdajo ustrezne odločbe. Center je na podlagi te določbe izdal odločbe, s katerimi je v celoti ali delno razveljavil odločbe, s katerimi je bila upravičencem priznana pravica do denarne socialne pomoči in določil njeno drugo višino ali določil drugo obdobje prejemanja socialno varstvenih prejemkov po ZSVarPre.

Poleg tega 68. člen ZSVarPre določa, da so centri za socialno delo v roku treh mesecev od začetka uporabe ZSVarPre po uradni dolžnosti morali ugotoviti, ali prejemniki varstvenega dodatka po ZVarDod in državne pokojnine po ZPIZ-1, izpolnjujejo pogoje za preoblikovanje njihovih pravic v pravice do socialno varstvenih prejemkov po tem zakonu. Center za socialno delo je na podlagi tega izdal odločbe, s katerimi je razveljavil odločbe o priznanju pravice do varstvenega dodatka po ZVarDod oziroma pravice do državne pokojnine po ZPIZ-1. Če je upravičenec izpolnjeval pogoje za pridobitev socialno varstvenih prejemkov, mu je center z isto odločbo z začetkom uporabe ZSVarPre priznal ustrezno pravico do socialno varstvenih prejemkov.

Navedeno pomeni, da je bilo potrebno po uradni dolžnosti preveriti vse osebe, ki so imale veljavno odločbo o upravičenosti do DP po 1. 1. 2012, državne pokojnine po ZPIZ-1 oziroma do varstvenega dodatka po ZVarDod. V ta namen so bile v ISCS2 avtomatično pripravljene vloge, o katerih je bilo potrebno odločiti na novo oziroma razveljaviti staro odločbo in izdati novo odločbo. Zaradi navedenega je bilo v letošnjem letu izdanih več odločb kot v preteklih letih.

Po podatkih MDDSZ (tabela št. 31) je v letošnjem letu na državni ravni povprečno na mesec v prvih osmih mesecih imelo odločbo o upravičenosti DP 47.857 upravičencev, v letu 2011 pa je bilo povprečno na mesec upravičencev 51.651. To pomeni, da se je število upravičencev znižalo za okoli 3000 upravičencev. Podatki prvih osmih mesecev 2012 na državni ravni torej kažejo, da se število prejemnikov DP ni povečalo, kot se je pričakovalo zaradi dviga zneska minimalnega dohodka (in torej dviga cenzusa), ampak se je celo nekoliko zmanjšalo. Razlog za zmanjšanje števila prejemnikov DP je verjetno posledica bolj učinkovitega in doslednega preverjanja materialnega položaja prosilcev (preverjanje premoženja, predvsem nepremičnin in bančnih vlog ter prihrankov). K zmanjšanju števila prejemnikov DP in varstvenega dodatka je verjetno prispevalo tudi dejstvo, da se morajo prejemniki DP strinjati z vpisom prepovedi odtujitve nepremičnine (če so njeni lastniki) v zemljiški knjigi in dejstvo, da se prejeta sredstva DP in varstvenega dodatka po smrti prejemnika poplačajo iz njegove zapuščine.

Z varstvenim dodatkom se upravičencem za čas prebivanja v Republiki Sloveniji zagotavljajo sredstva za kritje življenjskih stroškov, ki nastanejo v daljšem časovnem obdobju (stroški z

vzdrževanjem stanovanja, nadomeščanjem trajnih potrošnih dobrin,...) in niso stroški za zagotavljanje minimalnih življenjskih potreb. Varstveni dodatek je namenjen osebam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti zaradi okoliščin, na katere sami ne morejo vplivati.

Tabela št. 32: Varstveni dodatek v letu 2012

Število odobrenih pravic	Število zavrženih/zavrženih pravic
196	450

Vir: ISCS D2

Prejemniki varstvenega dodatka, ki so lastniki nepremičnine, te v času prejemanja varstvenega dodatka ne smejo odtujiti (prodati, podariti,...) ali obremeniti. Varstveni dodatek je tudi prejemek, ki se upošteva pri dedovanju po osebi, ki ga je prejela. To pomeni, da se višina premoženja, ki se deduje, zmanjša za višino prejetega varstvenega dodatka; če pa dediči prejeta pomoč vrnejo, dedujejo celotno premoženje. Še precej bolj izrazito kot pri DP je torej upad viden pri prejemnikih varstvenega dodatka. Precejšnje število prejemnikov varstvenega dodatka se mu je pod novimi pogoji odpovedalo, precej pa jih do njega tudi ni več upravičenih.

MOL denarne pomoči v letu 2012

Naslednja razpredelnica prikazuje število dodeljenih pomoči – financiranih s strani MOL v letu 2012, glede na vrsto pomoči.

Tabela št. 33: MOL denarne pomoči v letu 2012 glede na vrsto pomoči

Vrsta pomoči	Število dodeljenih pomoči letno	
	100%	50%
Delno kritje stroškov ob začetku novega šolskega leta za otroke v OŠ IN SŠ	22	3
Šola v naravi, letovanje / zimovanje osnovnošolcem	2	
Kosila za otroke v OŠ in SŠ, kjer je organizirana prehrana	19	6
Za premostitev trenutne materialne ogroženosti	267	34
Za kritje stroškov kosil osebam starejšim od 65 let		
Pomoč ob rojstvu otroka	2	
SKUPAJ	312	43
SKUPAJ	355	

Vir: Mesečna interna poročila 2012

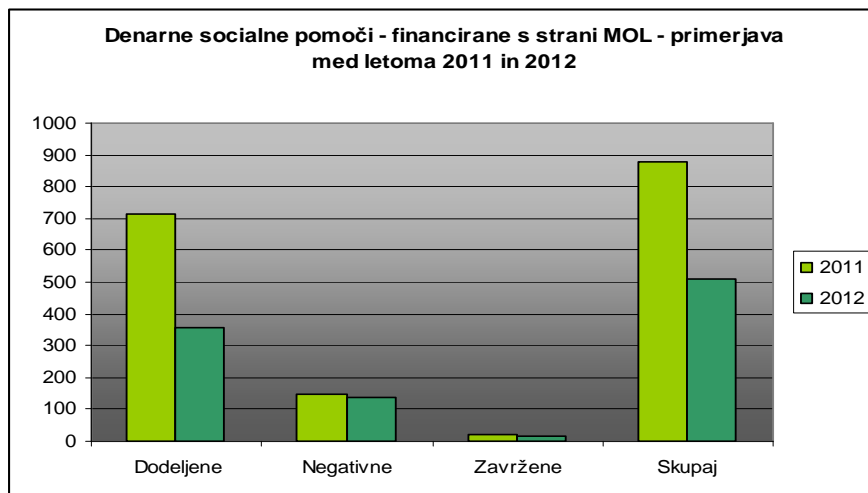
Število dodeljenih denarnih pomoči, financiranih s strani MOL se je v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 zmanjšalo za 50,14%, kar prikazuje naslednja razpredelnica in grafični prikaz.

Tabela 34: Število dodeljenih, negativnih in zavrženih pravic do denarne pomoči – financirane s strani MOL, primerjava med letoma 2010 in 2011

	Dodeljene	Negativne	Zavržene	Skupaj
2011	712	146	18	876
2012	355	136	17	508

Vir: Mesečna poročila 2011 in 2012

Graf št. 3

Vir: Mesečna poročila 2011 in 2012

Na zmanjšanje števila pomoči je vplivala nova zakonodaja na področju socialnovarstvenih prejemkov, ki določa nove pogoje in drugačne načine upoštevanja premoženja pri dodeljevanju posameznih pravic. Poleg tega je so bili v letošnjem letu nekoliko spremenjeni tudi pogoji za odločanje o denarni socialni pomoči na podlagi 4. b člena Odloka.

I.E.3 Državne štipendije

Namen državne štipendije je spodbujanje izobraževanja in doseganja višje izobrazbene ravni upravičencev. Hkrati pa je njen namen vzbuditi odgovornost upravičencev za šolanje in študij ter skrajšati dobo študija. Je dopolnilni prejemek, namenjen za kritje stroškov, ki nastanejo z izobraževalnim procesom.

Tabela 35: Število dodeljenih, negativnih/zavrženih pravic do državne štipendije – primerjava med letoma 2011 in 2012

	Dodeljene	Negativne/zavržene	Skupaj
2011	671	338	1009
2012	494	445	939

Vir: ISCS2

Podatki zgornje razpredelnice kažejo na to, da se je število upravičencev do državne štipendije nekoliko zmanjšalo. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev namreč določa, da so do državne štipendije upravičeni dijaki in študenti, ki so *starejši od 18 let, so državljani Republike Slovenije*, izpolnjujejo druge pogoje po 9. členu Zakona o štipendiranju, njihov povprečni mesečni dohodki na družinskega člana v preteklem letu ne presegajo 64 % neto povprečne plače na družinskega člana v istem obdobju (*do šolskega leta 2013/2014 je cenzus 53 % neto povprečne plače na družinskega člana*).

I.E.4 Znižano plačilo vrtca

Znižano plačilo vrtca lahko uveljavljajo starši za otroke, ki so vključeni v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo ter zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna. Staršem pripada pravica do znižanega plačila vrtca od prvega dne naslednjega meseca po vložitvi vloge, podeli

pa se za obdobje enega koledarskega leta ali do spremembe dejstev in okoliščin, ki vplivajo na priznanje pravice.

Tabela št. 36: Znižano plačilo vrtca v letu 2012

Število odobrenih pravic	Število zavrženih/zavrjenih pravic
2912	691

Vir: ISCS2

Z uveljavitvijo Zakona za uravnoteženje javnih financ starši za drugega otroka plačajo 30 % plačila, ki jim je določeno v skladu z zakonom kot znižano plačila vrtca. Z odločbo, s katero center za socialno delo odloči o znižanem plačilu vrtca, odloči tudi o oprostitvi plačila vrtca za tretjega in vsakega naslednjega otroka. Če pa se tretji ali vsak naslednji otrok vključi v vrtec po izdaji odločbe, center o tem odloči s posebno odločbo.

I.E.5 Subvencija malice in kosila

Tabela št. 37: Subvencija malice in kosila v letu 2012

	Število odobrenih pravic	Število zavrženih/zavrjenih pravic
malica	493	346
kosilo	46	457

Vir: ISCS2

Državni zbor RS je 28.12.2012 sprejel spremembe Zakona o šolski prehrani, ki ga je Ministrstvo za izobraževanje znanost kulturo in šport pripravilo v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Osnovno izhodišče spremembe je zagotoviti prehrano čim večjemu številu otrok.

Sprememba na področju šolske prehrane s 1. 2. 2013 za proračunski leti 2013 in 2014 predvideva, da bodo do *polne subvencije oziroma brezplačne malice* upravičeni:

- Učenci, v družinah katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku (tj. brez upoštevanja otroškega dodatka, denarne socialne pomoči in državne štipendije kot dohodek), ne presega 53 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji.
- Dijaki, v družinah katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku (tj. brez upoštevanja otroškega dodatka, denarne socialne pomoči in državne štipendije kot dohodek) ne presega 42 % neto povprečne plače v Republiki Sloveniji (do vključno četrtega razreda otroškega dodatka).

Do delne subvencije malice so upravičeni dijaki v družinah, v katerih povprečni mesečni dohodek na osebo, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku (tj. brez upoštevanja otroškega dodatka, denarne socialne pomoči in državne štipendije kot dohodek) znaša:

- nad 42 do 53 odstotkov neto povprečne plače v Republiki Sloveniji (peti razred otroškega dodatka), in sicer v višini 70 odstotkov cene malice.
- nad 53 do 64 odstotkov neto povprečne plače v Republiki Sloveniji (šesti razred otroškega dodatka), in sicer v višini 40 odstotkov cene malice.

Do *subvencije kosila* bodo upravičeni učenci, pri katerih povprečni mesečni dohodek na osebo v družini, ugotovljen v odločbi o otroškem dodatku (tj. brez upoštevanja otroškega dodatka, denarne socialne pomoči in državne štipendije kot dohodek), ne presega 18 odstotkov neto povprečne plače v Republiki Sloveniji (prvi razred otroškega dodatka).

I.E.6 Subvencija najemnine

Do subvencioniranja najemnine je lahko upravičen najemnik v neprofitnem stanovanju, v bivalni enoti (namenjena začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb), v namenskem najemnem stanovanju (stanovanja za starejše, oskrbovana stanovanja, stanovanja za invalide,...), v tržnem stanovanju.

Meja dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do subvencije najemnine je ugotovljeni dohodek najemnika in oseb, ki so navedene v najemni pogodbi, ki ne presega višine njihovega minimalnega dohodka, povečanega za 30 % ugotovljenega dohodka in za znesek neprofitne najemnine, ali za znesek priznane neprofitne najemnine pri tržnih in hišniških stanovanjih.

Tabela št. 38: Subvencija najemnine v letu 2012

Število odobrenih pravic	Število zavrženih/zavrjenih pravic
152	101

Vir: ISCS2

I.E.7 Pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev

Cilj ukrepa je v celoti zagotoviti zdravstveno oskrbo zavarovancem, ki nimajo dovolj lastnih sredstev za plačilo premije dodatnega zdravstvenega zavarovanja in niso že na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju upravičeni do pravic iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja v celoti.

Tabela št. 39: Kritje razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev v letu 2012

Število odobrenih pravic	Število zavrženih/zavrjenih pravic
1782	1095

Vir: ISCS2

Upravičenci do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev so zavarovanci in po njih zavarovani družinski člani, če so upravičeni do denarne socialne pomoči oziroma izpolnjujejo pogoje za pridobitev denarne socialne pomoči, razen če upravičenec izpolnjuje pogoje za pridobitev varstvenega dodatka, pod pogojem, da navedenih pravic nimajo zagotovljenih v celoti iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ali iz drugega naslova. Do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev so upravičeni največ za obdobje, za katero se jim dodeli denarna socialna pomoč.

I.E.8 Pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje

Namen ukrepa je zagotoviti osnovno zdravstveno zavarovanje vsem državljanom Republike Slovenije, ki bivajo v Republiki Sloveniji in niso vključeni v osnovno zdravstveno zavarovanje iz drugega naslova.

Tabela št. 40: Plačilo prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje v letu 2012

Število odobrenih pravic	Število zavrženih/zavrjenih pravic
1903	1246

Vir: ISCS2

Upravičenci do kritja prispevkov za osnovno zdravstveno zavarovanje so: državljani Republike Slovenije, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči oziroma izpolnjujejo pogoje za denarno socialno pomoč, osebe brez krivdnih razlogov, osebe, ki niso zavarovanci iz drugega naslova določenega z zakonom, ki ureja zdravstveno zavarovanje.

I.F STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKI PREJEMKI

Pravice po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih so pravice iz naslova zavarovanja za starševsko varstvo (starševski dopust, starševsko nadomestilo in pravica iz naslova krajšega delovnega časa) in pravice do družinskih prejemkov (starševski dodatek, pomoč ob rojstvu otroka, dodatek za nego otroka in delno plačilo za izgubljeni dohodek). Pravice so vezane na otroka, uveljavlja pa jih eden od staršev.

I.F.1 Družinski prejemki

I.F.1.1 Starševski dodatek

Starševski dodatek je denarna pomoč staršem, kadar ti niso upravičeni do starševskega nadomestila. Pravica traja eno leto. V letu 2012 je starševski dodatek uveljavljalo 56 upravičencev, kar je 21% več kot v letu 2011 ko je dodatek uveljavljalo 46 upravičencev).

I.F.1.2 Pomoč ob rojstvu otroka

Pomoč ob rojstvu otroka je enkratni denarni prejemek, namenjen za nakup opreme za novorojenca, do katerega ima pravico vsak otrok, katerega starša imata stalno prebivališče v RS. Od uveljavitve ZUJF (31.12.2012), ne glede na 64. člen ZSDP, ima pravico do pomoči ob rojstvu otroka vsak otrok, katerega mati ali oče imata stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in povprečni mesečni dohodek na osebo ne presega 64 % neto povprečne plače skladno z določili ZUPJS, ki se uporabljajo za odločanje o pravici do otroškega dodatka.

Starši so se na podlagi 63. člena ZSVDP namesto denarnega prejemka lahko v enaki vrednosti odločili tudi za opremo za novorojenca v obliki zavitka. Zaradi izredno nizkega števila izbranih zavitkov in posledično stroškov, se je MDDSZ odločilo, da prekine pogodbo z naročnikom in tako je pomoč ob rojstvu otroka od 1.12.2012 v obliki zavitka onemogočena, starši bodo tako v bodoče prejeli tovrstno pomoč le še v obliki denarnega prejemka.

V letu 2012 je vložilo zahtevo za pomoč ob rojstvu otroka 433 staršev, kar je 25% manj kot v letu 2011, ko je zahtevo vložilo 579 upravičencev.

I.F.1.3 Dodatek za nego otroka

Dodatek za nego otroka je denarni dodatek za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in je namenjen kritju povečanih življenjskih stroškov, ki jih ima družina zaradi nege in varstva takega otroka. O pravici odloča center na podlagi mnenja zdravniške komisije pri UKC Pediatrični kliniki.

V letu 2012 je bilo obravnavanih 100 vlog za uveljavljanje pravice do dodatka za nego otroka, kar je nekoliko manj kot v letu 2011, ko je bilo obravnavanih 110 vlog.

I.F.2 Zavarovanje za starševsko varstvo

I.F.2.1 Porodniški dopust

Porodniški dopust je pravica do 105 dnevnega dopusta materi za pripravo na porod in nego in varstvo otroka v prvih tednih življenja. Število zahtevkov v letu 2012 je bilo 547, kar je 4,9% več kot v letu 2011, ko je pravico uveljavljalo 521 upravičencev.

I.F.2.2 Očetovski dopust

Očetovski dopust je pravica do dopusta v trajanju 90 dni. Plačan dopust traja 15 dni in se koristi do 6 meseca otrokove starosti, neplačan pa 75 dni, koristi se do tretjega leta otrokove starosti. Število zahtevkov v letu 2012 je bilo 452, kar je 2,5% manj kot v letu 2011 ko je bilo teh zahtevkov 464.

Tabela št. 41: Številčna primerjava posameznih pravic iz naslova zavarovanja za starševsko varstvo med letoma 2011 in 2012

	2011	2012
Porodniški dopust	521	547
Očetovski dopust	464	452
Dopust za nego in varstvo	569	566
Daljši dopust za nego in varstvo	106	97
Posvojiteljski dopust	3	2
Pravica do krajšega delovnega časa do 3. leta starosti	172	134
Pravica do krajšega delovnega časa po 3. letu – od 3 do 18 let	62	115
Pravica do plačila prispevkov za soc. varnost (s.p.) do 3. leta otrokove starosti	22	67
Pravica do plačila prispevkov za soc. varnost (s.p.) po 3. letu – od 3 do 18 leta otrokove starosti	18	38
Plačilo prispevkov v primeru 4 ali več otrok	9	12

Vir podatkov: Mesečna interna poročila 2011 in 2012

I.G SOCIALNO VARSTVENE STORITVE

Socialna preventiva je namenjena preprečevanju socialnih stisk in težav, obsega pa aktivnosti in pomoč za samopomoč posamezniku, družini in skupinam prebivalstva.

Preventivni program S.O.M

Program je bil namenjen socialno ogroženi osnovnošolski populaciji z že znanimi težavami; bodisi, da je bil otrok že obravnavan pri svetovalni službi osnovne šole zaradi učnih, vedenjskih ali čustvenih težav, ali pa je družina obravnavana na centru za socialno delo zaradi neurejenih družinskih ali materialnih razmer. Poglavitni namen programa je bil preprečevanje socialne izključenosti oz. stopnjevanja njenih škodljivih posledic, ki lahko dolgoročno privedejo do uveljavljanja v družbi vrstnikov na negativen način: s kaznivimi dejanji, nasiljem, drogami in alkoholom. Program je zajemal individualno, skupinsko in celostno obravnavo tako otroka kot družine. Individualno delo je vključevalo učno-vzgojno

pomoč prostovoljca/ke, skupinsko delo pa je vključevalo svetovalne razgovore z otrokom oz. z družino ter s psihologinjo Centra. Cilji programa so bili: pomoč otrokom pri razvijanju pozitivne samopodobe, razvijanje delovnih navad, izboljšanje učnega uspeha, aktivno preživljanje prostega časa, izboljšanje kakovosti življenja, spodbujanje kreativnosti, preprečevanje socialne izključenosti, podpora staršem pri prepoznavanju stiske otroka in pomoč staršem pri vzgoji otrok itd.

V učno in psihosocialno pomoč je bilo v letu 2012 redno vključenih 16 otrok, 8 deklet in 8 fantov, ki so bili stari med 6 in 16 let ter 13 prostovoljcev, ki so otrokom nudili učno in drugo pomoč. Dve prostovoljki kljub prenehanju izvajanja programa konec junija tudi v novem šolskem letu nadaljujeta z učno-vzgojno pomočjo dvema dekletoma.

Strokovni delavci so sodelovali z družinami vključenih otrok, prav tako so bili na voljo prostovoljcem pri njihovih vprašanjih in dilemah. V letu 2012 smo izvedli 6 intervizijskih srečanj za prostovoljce programa in 10 individualnih konzultacij. Namen je bil predvsem potrditev njihovega dela in razreševanje dilem, s katerimi se pri delu z otroci srečujejo in učenju iz izkušenj drugih prostovoljcev. Mesečno smo organizirali tudi skupne konzultacije, kjer smo obravnavali primere otrok, ki se jim nudi psihosocialna pomoč, preverjali tekoče dogodke in načrtovali skupne dogodke (sestanki na šolah, obiski v družinah itd.)

Najbolj očiten in najlažje prepoznaven kazalec uspešnosti pomoči pri učenju je bila šolska uspešnost oziroma izboljšanje šolskih ocen. Pri psihosocialni pomoči družini se je preverjalo, v kolikšni meri smo jih aktivirali v smeri spreminjanja ustaljenih vedenjskih vzorcev in ravnanj in koliko so te spremembe vplivale na izboljšanje odnosov med družinskimi člani in na njihovo vedenje v vsakdanjem življenju.

V Središču otrok in mladostnikov smo v času šolskih počitnic 20. in 22. 2. 2012 organizirali pustne delavnice za otroke in mladostnike. Izdelovali smo pustne maske, igrali družabne igre, jedli krofe in poslušali glasbo.

Junija smo prostovoljcem na podlagi Zakona o prostovoljstvu izdali potrdila o opravljenem delu, sami pa so pripravili zaključna poročila.

Sodelovali smo s šolskimi svetovalnimi službami OŠ dr. Vita Kraigherja, OŠ Maksa Pečarja in OŠ Nove Jarše ter OŠ Mirana Jarca ter z drugimi zunanji institucijami zlasti v zvezi z vedenjsko in čustveno problematiko dveh otrok.

Družinam smo kontinuirano nudili psihosocialno pomoč (utrjevanje starševske vloge, aktiviranje virov moči družine, pomoč staršem pri vzgoji, odkrivanje čustvenih primanjkljajev, učenje socialnih veščin itd.) z namenom podpore staršem pri prepoznavanju stiske otroka in nudenja pomoči otroku pri razvijanju pozitivne samopodobe ter izboljšanja medsebojnih odnosov v družini. Starše smo o tem informirali in jim svetovali na individualnih razgovorih. Z obiski v družini se je preverjal napredek prostovoljnega dela, morebitne stiske tako staršev, otrok kot prostovoljcev.

Prva socialna pomoč obsega pomoč pri prepoznavanju socialnih stisk in težav, oceno možnih rešitev, seznanjanje upravičenca z možnimi socialno varstvenimi storitvami, z obveznostmi,

ki sledijo izbiri storitve ter predstavitev mreže izvajalcev, ki lahko upravičencu nudijo pomoč. Storitev je praviloma enkratna. Po prvem razgovoru se zaključi oziroma napoti k ustreznemu strokovnemu delavcu ali v drugo institucijo zaradi nadaljnje obravnave.

V letu 2012 je bilo opravljenih 916 storitev prve socialne pomoči.

Večina opravljenih storitev v letu 2012 je bila vezana na uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. Velik delež strank se je na center obračal prvenstveno zaradi materialne stiske oziroma ogroženost, med njimi se jih je veliko znašlo tudi v hudi materialni stiski zaradi dolgov, nekateri pa imajo težave pri ravnanju z denarjem. Opazno je, da se po pomoč obrača tudi veliko ljudi, ki z lastnim dohodkom (plačo, pokojnino) ne zmore kriti osnovnih življenjskih stroškov, kljub temu, da s svojim dohodkom presegajo cenzus za priznanje pravice do denarne socialne pomoči in/ali varstvenega dodatka.

Pri samem uveljavljanju pravic zaradi materialne ogroženosti in tudi drugih pravic, se primeroma pogosto izkaže, da stranke prihajajo s kompleksnimi problemi (neurejeni odnosi, preživnina, težave v duševnem zdravju, stranke z nizkim socialnoekonomskim statusom idr). Stranke, ki jim poteče pravica do denarnega nadomestila zaradi načina upoštevanja dohodka po ZSVarPre, pogosto prihajajo z neurejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem, zato se jih je za čas do izdaje odločbe na centru napotilo na ZZZS.

Veliko dela je bilo posvečeno pregledu in izpolnjevanju vlog, saj so stranke iskale pomoč pri izpolnitvi vlog, kar nakazuje na nepreglednost in preobširnost zajetih pravic v obrazcu – obrazci velikemu deležu strank niso razumljive.

V okviru storitve je bilo opravljenih 484 telefonskih razgovorov, v okviru katerih se je uporabnikom posredovalo celovite informacije glede kriterijev, načina uveljavljanja pravic iz javnih sredstev, veliko je bilo opravljenih razgovorov vezanih na druge težave in stiske (duševno zdravje, stanovanjska problematika, družinska problematika, nasilje,... Informacije v zvezi z uveljavljanjem pravic iz javnih sredstev so bile strankam posredovane tudi z odgovori preko internetnih vprašanj, le teh je bilo 40.

V okviru prve socialne pomoči so se obravnavale tudi družine zaradi izdaje mnenj, priporočil za pridobitev dobrodelne pomoči pri Zvezi prijateljev mladine, predlogov za botrstvo, za priporočila za obročno odplačevanje elektrike,...

Opazna je tudi problematika ljudi, ki imajo težave z duševnim zdravjem, ki pretirano uživajo alkohol, živijo neurejeno življenje in so moteči za okolico.

V decembru 2012 je bila organizirana razdelitev prehrambenih paketov socialno ogroženim, pakete smo prejeli od dobrodelne organizacije Anina Zvezdica, razdelili pa smo tudi 30 kart za ogled gledališče predstave v Šentjakobskem gledališču.

V letu 2012 je bilo veliko primerov posredovanja podatkov po uradni dolžnosti drugim organom (največkrat Upravni enoti – v postopkih ugotavljanja dejanskega prebivališča in zakonske prijave na naslovu CSD; poleg tega Davčni upravi, sodišču in Upravni enoti v zadevah – veteranski dodatek).

Ob tem velja omeniti, da stranke, ki naj bi jih predhodno napotila upravna enota ali na podlagi druge pridobljenih informacij, pogosto prihajajo na center z namenom pridobitve

soglasja za prijavo zakonskega prebivališča na centrskem naslovu. Nekatere stranke so odkrito navajale, da želijo zakonsko prijavo zato, da bi se izognili rubežu na domu.

V letu 2012 je bilo 9 oseb na novo stalno prijavljenih na naslovu CSD, vseh skupaj pa je bilo ob koncu leta 2012 – 95.

Sodelovanje z zunanjimi inštitucijami je potekalo nemoteno, brez izstopajočih težav - s šolami (subvencija kosil, malice), dobrodelnimi organizacijami, v posameznih primerih z zdravstvom, Javnim stanovanjskim skladom, Inštitutom Antona Trstenjaka, Zvezo prijateljev mladine in ZZS....

Uporabnike prve socialne pomoči se usmerja tudi v zunanje institucije. Najpogosteje napotitve: Rdeči križ, Karitas, Zavod za zaposlovanje, ZPIZ, policija, ambulanta za brezdomce, PIC, BPP, UE, Davčno upravo, sodišče, JSSS MOL, itd. Na področju zasvojenosti se alkoholike usmerja v AA, Al-anon, Zdravstvene zavode. Zasvojene z drogo pa v programe Projekt človek, Društvo Up.

V letu 2012 je bilo opravljenih tudi 95 storitev **prve socialne pomoči za starejše uporabnike**, ki se na Center najpogosteje obračajo po informacije v zvezi z namestitvijo v institucionalno varstvo, urejanjem skrbništva za posebni primer, pomočjo na domu, dodatkom za pomoč in postrežbo. Starejše se največ usmerja v institucije, ki nudijo socialni servis, pomoč na domu, največ na ZOD ter Dnevni center aktivnosti za starejše.

Prvih socialnih pomoči za uporabnike s težavami v družinskih in partnerskih odnosih ter za žrtve in povzročitelje nasilja po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini, je bilo v letu 2012 izvedenih 74 storitev prve socialne pomoči. Uporabnike se večinoma napoti na brezplačno pravno pomoč, svetovalne centre, v nevladne organizacije, materinske domove, različne socialnovarstvene programe idr.

Osebna pomoč je storitev, ki obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljšanje njegovih socialnih zmožnosti. V letu 2012 je bilo v osebno pomoč vključenih 5 uporabnikov, 3 v svetovanje in 2 v vodenje (v letu 2011 – skupno 12 uporabnikov).

Storitev **pomoči družini za dom** obsega strokovno pomoč in svetovanje pri urejanju odnosov med družinskimi člani, strokovno pomoč pri skrbi za otroke, usposabljanje družine za opravljanje njene vsakdanje vloge. Izvaja se na podlagi dogovora in individualnega načrta. Ob koncu poročevalnega obdobja so v storitev vključene 3 družine, v enem primeru je bila storitev zaključena (v enakem obdobju lani je bila v storitev vključena 1 družina).

II. KRIZNI CENTER ZA MLADE

Krizni center za mlade (v nadaljevanju KCM) je organizacijska enota Centra za socialno delo Ljubljana Bežigrad, s sedežem na Ravbarjevi 11/a v Ljubljani in deluje na podlagi pogodbe o organiziranju in izvajanju nalog regijskega Kriznega centra za mlade.

II.A VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV PRIKRAJŠANIH ZA NORMALNO DRUŽINSKO ŽIVLJENJE Z MOŽNOSTJO KRATKOTRAJNE NAMESTITVE

V letu **2012** je v KCM bivalo **59 otrok in mladostnikov**, katerim smo nudili zaščito, oskrbo in osebno pomoč, prvo socialno pomoč posamezniku v krizi ter svetovanje otrokom, mladostnikom in njihovim družinam.

Dejavnost KCM zajema poleg varstva otrok in mladostnikov, prikrajšanih za normalno družinsko življenje z možnostjo kratkotrajne namestitve tudi enodnevne obravnave (prva socialna pomoč), informiranje in svetovanje po telefonu ter sodelovanje z institucijami, ki poteka 24 ur dnevno.

Poleg omenjenih bivajočih smo v letu 2012 vodili tudi **21 enodnevnih obravnav**, kar pomeni tako prvo socialno pomoč kot svetovanje. Po potrebi smo sodelovali tako z družino kot z institucijami, pomembnimi za rešitev težave.

V letu 2012 smo opravili še:

- **126 svetovalnih razgovorov po telefonu**
- **135 informativnih razgovorov po telefonu**
- **63 različnih sodelovanj z institucijami**

Ta opravila niso povezana z bivajočimi otroki in mladostniki, zato so številke ločene od številke v naslednji tabeli.

II.A.1 Pregled bivajočih po mesecih

PREGLED VSEH BIVAJOČIH PO MESECIH V LETU 2012

<i>Mesec</i>	<i>bivajoč i novi</i>	<i>Razgov. z ml.</i>	<i>razgovor s starši</i>	<i>Sodel. z inst.</i>	<i>Inf.razg. po tel.</i>	<i>Svet. razg. po tel</i>	<i>MOL</i>	<i>Druge občin e</i>	<i>tujina</i>
JANUAR	8	186	38	49	10	9	2	6	
FEBRUAR	4 - 3	85	11	27	8	11	1	3	
MAREC	7	129	31	51	36	24	4	3	
APRIL	4 - 2	148	42	58	4	14	0	4	
MAJ	4 - 2	103	13	43	6	11	1	3	
JUNIJ	5 - 3	153	28	48	6	7	3	2	
JULIJ	7 - 1	78	18	34	6	12	2	5	
AVGUST	8	132	13	32	3	9	3	4	1
SEPTEMBER	5 - 1	110	9	39	7	3	3	2	
OKTOBER	2 - 2	85	7	19	2	0	1	1	
NOVEMBER	2	22	4	13	5	0	1	1	
DECEMBER	3	75	11	18	4	4	2	1	
Skupaj	59	1306	225	431	97	104	23	35	1

Med bivajočimi prvo število pomeni na novo sprejeti, drugo pa bivajoči sprejeti v prejšnjem mesecu. V letu 2012 so bili najslabše zasedeni zadnji trije meseci.

Med 59 bivajočimi so štiri mladoštnikov bivalo dvakrat, eden trikrat, trije štirikrat in eden petkrat.

To pomeni, da je 9 mladoštnikov poiskalo pomoč v KCM več kot enkrat. V teh primerih je šlo v glavnem za preživljanje vikendov (nameščeni na CMZ) ter za »težje« rešljive primere, za katere sistem socialnega varstva v Sloveniji ne ponuja ustreznih rešitev, ki bi bile za problematiko teh mladoštnikov ustrezne. Gre za več poskusov namestitve v različne ustanove ali za poskuse ponovnega bivanja v družinskem okolju, kateri se po določenem času izkažejo za neustrezne. Na plan pride podobna problematika, kot ob prvem prihodu v KCM, bivanje v tem okolju postane za mladoštnika nemogoče (stalni konflikti, ogroženost, ...) in mladoštnik ponovno pristane v KCM.

II.A.2 Kdo jih je napotil v KCM

- SAM - a	11
- CSD	28
- STARŠI	2
- INTERVENTNA SLUŽBA	13
- SVETOVALNA SLUŽBA	1
- Zavod za gluhe in naglušne	1
- PPO	1
- Društvo za nenasilno kom.	1
- drugi KCM	1

SKUPAJ **59**

Tako kot vsa leta do sedaj največ mladostnikov v KCM usmerijo centri za socialno delo. Sledijo namestitve mladostnikov, ki jih v KCM pripelje krajevno pristojna Interventna služba, kar kaže na primernost in potrebnost te službe. Razveseljuje pa dejstvo, da precej mladostnikov v KCM pride tudi samoiniciativno, kar kaže na dobro prepoznavnost naše ustanove v okolju v katerem delujemo.

II.A.3 Starost in spol otrok in mladostnikov, ki so bivali v KCM

	Ž	M
6 let		
7 let	2	
8 let		
9 let		
10 let		
11 let		1
12 let		
13 let	2	
14 let	8	
15 let	10	1
16 let	16	4
17 let	6	3
18 let		
20 let		6
SKUPAJ	44	15

Tudi letos je v KCM bivalo občutno več deklet kot fantov, kar opažamo že nekaj let, ravno tako pa je podobna starost bivajočih v KCM. Največ bivajočih je namreč starih od 14 do 17 let.

II.A.4 Kam so odšli po bivanju v KCM

domov	20
vzgojni zavod	1
mladinski dom	1
stanovanjska skupina	6
sorodniki	6
rejniška družina	2
CMZ	10
rejništvo	3
MKZ Rakitna	1
Zavod za gluhe in naglušne	1
Varna hiša za ženske	1
dijaški dom	2
Samska soba	1
Zavetišče za brezdomce	1
neznano kam	3
SKUPAJ	59

Iz tabele je razvidno, da se je večina otrok in mladostnikov (34 %), vrnila domov, ostali pa večinoma v organizirano institucionalno varstvo.

Izpostaviti je potrebno, da je povpraševanje oz. potreba po namestitvah v Stanovanjske skupine veliko večja, kot so kapacitete le-teh. V teh primerih se potem išče nadomestna rešitev, ki je v vsakem primeru manj primerna za mladostnika.

V letu 2012 imamo tudi tri primere t.i. »pobegov«, ko so mladostniki samovoljno zapustili KCM in odšli neznano kam.

PRISOTNOST PO OBČINAH

MOL

Bežigrad	-	7
Center	-	2
Moste	-	1
Šiška	-	8
Vič	-	4
Skupaj		22

REGIJA

Domžale	-	4
Grosuplje	-	0
Kamnik	-	10
Litija	-	4
Logatec	-	2
Skupaj		20

Druge občine

Nova Gorica	- 1
Trbovlje	- 10
Šmarje pri Jelšah	- 1
Novo Mesto	- 2
Maribor	- 1
Celje	- 1
Skupaj	16

Druge države

Poljska	- 1
Skupaj	1

V Republiki Sloveniji deluje sedaj že 9 kriznih centrov za mlade ter Krizni center za otroke v Grosupljem. Največ otrok in mladostnikov je bivalo iz Mestne občine Ljubljana in regije, tem otrokom in mladostnikom je bil prvotno KCM tudi namenjen.

II.A.5 Koliko dni so mladostniki bivali v KCM

01 dan	- 4
02 dni	- 11
03 dni	- 2
04 dni	- 9
05 dni	-
06 dni	- 2
07 dni	- 2
08 dni	- 1
09 dni	- 1
10 dni	-
11 dni	- 1
12 dni	- 1
13 dni	- 2
14 dni	- 1
15 dni	- 1
16 dni	-
17 dni	- 2
18 dni	- 1
19 dni	- 1
20 dni	- 2
21 dni	- 4
22 dni	- 2
23 dni	-

24 dni	-	1
25 dni	-	
26 dni	-	1
27 dni	-	2
28 dni	-	
29 dni	-	2
30 dni	-	
31 dni	-	
32 dni	-	1

Skupaj – 57 mladostnikov / 622 dni
(2 mladostnici še nista zaključili bivanja v KCM)

Povprečna bivalna doba mladostnikov v KCM Ljubljana je bila v letu 2012 10,91 dni. Devetim mladostnikom smo, na podlagi pisne Vloge pristojnega CSD, podaljšali bivanje v KCM, vendar kot je razvidno iz tabele največ za 11 dni.

II.B RAZLOGI ZA BIVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV V KCM

Pri mlajših otrocih pod 12 let beležimo več fizičnega nasilja. Ponavadi te otroke pripeljejo v KCM strokovne delavke in delavci s pristojnega CSD ali svetovalne službe s šol. Starejši otroci ponavadi poiščejo pomoč sami ali po nasvetu tretje osebe – prijatelj, svetovalna delavka na šoli, razrednik.

Razlogi za bivanje otrok pri nas ostajajo enaki kot vsa leta in opravičujejo namen in koncept delovanja KCM.

Največkrat gre:

- za psihično nasilje staršev nad otroki,
- za fizično nasilje staršev nad otroki in posledično umik iz ogrožajočega okolja;
- eksperimentiranje z nedovoljenimi drogami,
- srečujemo se s sumi spolnih zlorab,
- srečujemo se s suicidalnostjo mladostnikov in zdravstvenimi težavami kot je anoreksija,

V redkih primerih smo bivanje otroka v KCM podaljšali, predvsem v primerih, ko je pristojni CSD urejal ustrezno namestitev izven družine, v institucionalno oskrbo ter zaradi počitnic in zapletenosti primera.

V vseh primerih obravnavanih otrok v KCM se povezujemo s pristojnimi CSD. Sodelujemo tudi z ostalimi vladnimi in nevladnimi institucijami (šole, policija, društva, zdravstvo), ko ugotovimo nujnost sodelovanja z njimi.

II.C PROJEKT BREZPLAČNA MODRA ŠTEVILKA – TELEFON PETRA KLEPCA

Aprila 2006 je bila aktivirana brezplačna modra številka – telefon Petra Klepca, namenjen otrokom, ki doživljajo nasilje. V letu 2012 smo beležili:

Tihi klici : **813** klicev
Neresni klici: **679** klicev
Svetovalni klici: **37** klicev
Skupaj **1529** klicev

Pri svetovalnih klicih gre predvsem za klice o slabih ocenah in spolnosti. Še vedno mladi pokličejo na stacionarno tel. št. ko imajo resne težave.

Kot vsa leta, tudi letos močno prevladujejo tihi in neresni klici.

II.D DELO S PROSTOVOLJCI

Že vsa leta obstoja KCM so nam v veliko pomoč tudi prostovoljke in prostovoljci, ki se odločijo del svojega časa preživeti z našimi otroki in mladostniki. Vključeni smo v Slovensko filantropijo, združenje za promocijo prostovoljstva. Tam bodoči prostovoljci dobijo prvo informacijo o KCM in se nato povežejo z nami.

Prostovoljke in prostovoljci so tako študentke in študentje različnih fakultet, pa tudi zaposleni v različnih službah.

Prostovoljcem nudimo:

- strokovno vodenje in pridobitev izkušenj
- vključevanje v interna izobraževanja
- možnost udeležbe na delavnicah, seminarjih, ki se vsebinsko vežejo na prostovoljno delo
- potrdilo o opravljenem prostovoljnem delu.

Delo poteka tako med tednom, kot med vikendi prazniki in počitnicami.

Področje dela prostovoljk in prostovoljcev:

- druženje z otroki, mladostniki
- individualni pogovori
- družabništvo
- učna pomoč
- delo, ki je vezano na preživljanje prostega časa v naravi, v kulturnih ustanovah ter na športnih objektih.

Sodelavka Iris Sirnik, ki je prevzela koordinacijo dela s prostovoljci, tudi v letošnjem letu izvaja redna intervizijska srečanja s prostovoljci (1× mesečno).

Ravno tako enkrat letno organizira ogled »zunanje« ustanove, s katero KCM sodeluje pri svojem delu. Letos je g. Bogdan Žorž predstavil svoj projekt dela z mladostniki.

II.E SUPERVIZIJA

V letu 2012 smo v KCM imeli organizirano supervizijo za strokovne delavce KCM, najprej z dotedanjim izvajalcem Jožetom Peklajem, ki pa je z marcem 2012 Pogodbo o izvajanju supervizije v KCM odpovedal. Izvedel je dve supervizijski srečanja, v trajanju dveh pedagoških ur.

V mesecu septembru 2012 pa je pričel z izvajanjem supervizije v KCM supervizor Bojan Pucelj. Do konca leta je izvedel tri supervizijska srečanja, v trajanju dveh pedagoških ur.

Za temeljne cilje supervizije, smo si postavili:

- pomoč pri iskanju rešitev v strokovnih dilemah in s tem povezana medsebojna pomoč supervizantov; reševanje konkretnih zapletov na nivoju odnosov med strokovnimi delavci KCM; osebna rast.

Supervizija pozitivno učinkuje na zmanjševanje stresa in preprečuje pojav izgorelosti pri strokovnih delavcih, zato jo dojemamo kot nujno potrebno pri našem delu.

S supervizijo (v sodelovanju supervizorjem Bojanom Puceljem) bomo nadaljevali tudi v letu 2013.

II.F OSTALE AKTIVNOSTI KRIZNEGA CENTRA ZA MLADE

Redno sodelujemo na strokovnih svetih matičnega CSD. Od septembra 2012 se ponovno udeležujemo tudi Kolegija na matičnem CSD.

Prav tako se redno udeležujemo Aktiva kriznih centrov za mlade.

Enkrat letno pa smo povabljeni tudi Sestanek regijske koordinatorice za obravnavo nasilja z vsemi izvajalci (interventna služba, policija, KCM, varne hiše, materinski domovi, ..).

Izvedli smo številne predstavitve o delovanju Kriznega centra za mlade v Ljubljani tako vladnim kot nevladnim organizacijam, študentom, pripravnikom, strokovnim delavcem, gostom iz tujine:

- Produkcijška šola
- Pediatrična klinika – zdravniki specializanti pediatrije
- Pedagoška fakulteta
- Fakulteta za socialno delo
- Oddelek za psihologijo (FF)
- Študenti FDV
- Študenti iz Nizozemske
- Visoka zdravstvena šola
- Pripravnice Ljubljanskih CSD (v okviru kroženja)
- Prostovoljci varne točke (Unicef)

II.G PRAVILNIK KCM

Na Seji Sveta CSD Lj.-Bežigrad dne 20.6.2012 je bil sprejet Pravilnik o delovanju Kriznega centra za mlade Ljubljana.

II.H REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

6. junija 2012 je bil v KCM Ljubljana izveden Redni inšpekcijski nadzor.

Uslužbenka Socialne inšpekcije ga. Stanka Tutta ni v okviru izvedenega rednega inšpekcijskega nadzora ugotovila nobenih nepravilnosti pri delovanju KCM Ljubljana

II.I SELITEV KCM LJUBLJANA

V letu 2013 je predvidena selitev KCM Ljubljana na lokacijo Podmilščakova ulica 20. Aktivnosti v zvezi s tem potekajo že od začetka leta 2012; bolj intenzivno sta direktor Križanič in vodja KCM začela izvajati aktivnosti v zvezi s selitvijo po izdelavi in potrditvi DIIP s strani MDDSZ.

Trenutno poteka urejanje potrebne dokumentacije.

Sredstva za notranjo opremo na novi lokaciji je zagotovila Fundacija dr. Danila Türka.

Selitev se načrtuje predvidoma v Juniju 2013.

III. CENTRALNA ENOTA ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

III.A. SPLOŠNO O CENTRALNI ENOTI ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke (v nadaljevanju CE) je notranja organizacijska enota Centra za socialno delo Ljubljana Bežigrad (v nadaljevanju CSD Ljubljana Bežigrad). Oblikovana je bila v drugi polovici leta 2002. Njene naloge so določene z Odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o preoblikovanju CSD Ljubljana Bežigrad v javni socialno varstveni zavod. Od svoje ustanovitve do 17.06.2012 je delovala v poslovnih prostorih na Livarski 1, Ljubljana, ki so se nahajali izven poslovnih prostorov sedeža CSD Ljubljana Bežigrad, 18.06.2012 se je preselila na Einspielerjevo 6, skupaj s CSD Ljubljana Bežigrad.

III.B DEJAVNOST CENTRALNE ENOTE ZA STARŠEVSKO VARSTVO IN DRUŽINSKE PREJEMKE

Z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju CSD Ljubljana Bežigrad v javni socialno varstveni zavod z dne 23.12.2010 se je spremenil člen, ki govori o nalogah CE. CE ima naslednje naloge:

1. odloča na prvi stopnji v zvezi s pravicami državljanov Evropske unije iz zavarovanja za starševsko varstvo in o pravicah do družinskih prejemkov v skladu s pooblastilom ministra, pristojnega za družino;
2. sodeluje pri dograditvi informatizacije CSD in izdeluje analize;
3. kontrolira podatke v informacijskem sistemu v zvezi z odločanjem po prvi alineji tega odstavka, opozarja na nepravilnosti in pripravlja statistična poročila.

V letu 2010 je CE dobila dodatno nalogo izvajanja svoje dejavnosti, in sicer tudi v primerih, nastalih na podlagi bilateralnih sporazumov. Na 72. kolegiju ministra dne 13.09.2010 je bilo pod **AD 6. 6-1/2010 sprejeto:**

Kolegij ministra je v povezavi z imenovanjem organa za zvezo za področje starševskega varstva in družinskih prejemkov v **bilateralnih sporazumih** o socialnem zavarovanju potrdil naslednje: Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke, CSD Ljubljana Bežigrad bo izvajala svojo dejavnost tudi v primerih, nastalih na podlagi bilateralnih sporazumov. V bilateralnih sporazumih, ki se bodo sklepali v prihodnje, se Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke, CSD Ljubljana Bežigrad, predvidi kot **organ za zvezo za področje starševstva in družinskih prejemkov**. Za že sklenjene bilateralne sporazume, ki se popravljajo ali se bodo popravljali Slovenija predlaga, da se kot organ za zvezo za področje starševstva in družinskih prejemkov navede Centralna enota za starševsko varstvo in družinske prejemke, CSD Ljubljana Bežigrad. O vseh aktivnostih v povezavi z omenjenim imenovanjem mora služba za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve redno seznanjati tudi strokovni sodelavki na direktoratu za družino.

Na podlagi 2. člena Administrativnega dogovora o izvajanju Sporazuma med Republiko Slovenijo in Črno goro o socialnem sporazumu (<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlmpid=201152>) je organ za zvezo v RS za denarna nadomestila za čas porodniškega dopusta in starševsko nadomestilo CE, CSD Ljubljana-Bežigrad.

CE svoje naloge opravlja v skladu z novima koordinacijskima uredbama - osnovna uredba, Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o koordinaciji sistemov socialne varnosti (v nadaljevanju Uredba (ES) št. 883/2004) ter izvedbena uredba, Uredba (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (v nadaljevanju Uredba (ES) št. 987/09).

Osnovna uredba in njena izvedbena uredba veljata za državljane EU in državljane tretjih držav, kar je urejeno v Uredbi (ES) št. 1231/2010 Evropskega parlamenta in sveta o razširitvi uporabe uredb (ES) št. 883/2004 in (ES) št. 987/2009.

V Švici so uredbi (ES) št. 883/2004 in (ES) št. 987/2009 začeli veljati šele 1.4.2012, v državah evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Islandija, Lihtenštajn) pa s 1.6.2012.

CE je v letu 2012 izvajala zgoraj navedene naloge. Obseg izvajanja posamezne naloge je bil različen, nekatere so bile v določenem obdobju intenzivnejše, bolj poudarjene kot druge. Na to vplivajo spremembe v zakonodaji, gibanje števila zaposlenih v drugih državah članicah EU itd.

III.B.1 Odločanje o pravicah državljanov EU iz zavarovanja za starševsko varstvo in o družinskih prejemkih

Na podlagi pooblastila ministra št. 025-001/03 z dne 17.12.2002, izdanega CSD Ljubljana Bežigrad, CE od 01.05.2004 dalje, po vstopu Republike Slovenije v EU, opravlja naloge v zvezi z odločanjem o pravicah državljanov Evropske unije iz zavarovanja za starševsko varstvo in pravicah do družinskih prejemkov na prvi stopnji, skladno z Zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih in Uredbo (EGS) št. 1408/71, 574/72 in tudi 859/03. Slednja širi veljavnost Uredbe (EGS) št. 1408/71 na državljane tretjih držav.

S 01.05.2010 se o pravicah iz zavarovanja za starševsko varstvo in o pravicah do družinskih prejemkov (samo za državljane EU) odloča skladno z Uredbo (ES) št. 883/2004, Uredbo (ES) št. 987/2009 ter Uredbo (ES) št. 1231/2010.

V sklop te naloge sodi:

- vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah do družinskih prejemkov in o pravicah iz zavarovanja za starševsko varstvo za državljane EU,
- izdajanje potrdil iz uradne evidence na predpisanem obrazcu E 411, E 405, E117
- pridobivanje podatkov na obrazcih E 407, E 404, E 402, E401, E 104 in E 001 od pristojnih institucij v RS in posredovanje le-teh pristojnim nosilcem za izplačilo družinskih dajatev v drugih državah članicah EU oziroma strankam,
- posredovanje informacij strankam glede postopka pridobivanja in potrjevanja obrazcev serije E 400 in glede uveljavljanja pravic,
- sodelovanje s pristojnimi nosilci v drugih državah članicah,
- vodenje evidenc.

III.B.1.1 Vodenje upravnih postopkov in odločanje o pravicah

CE je v času od 01.01.2012 do 31.12.2012 vodila 388 upravnih postopkov na zahtevo stranke, in sicer za pravice:

Tabela št. 1: Število obravnavanih pravic na zahtevo stranke

PRAVICA	OBRAVNAVANIH	UGODENIH
OTROŠKI DODATEK	266	148 (119 razlik)
DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO	2	-
STARŠEVSKI DODATEK	26	5 (2 razliki)
STARŠEVKO VARSTVO	94	81

Po uradni dolžnosti je v času od 01.01.2012 do 31.12.2012 CE vodila 28 upravnih postopkov za naslednje pravice:

Tabela št. 2: Število obravnavanih pravic po uradni dolžnosti

PRAVICA	OBRAVNAVANIH	UGODENIH
OTROŠKI DODATEK	2	1
DODATEK ZA VELIKO DRUŽINO	21	20 (19 razlik)
STARŠEVSKI DODATEK	1	-
STARŠEVSKO VARSTVO	4	-

Določitev zastaralnega roka

Do sedaj so se vsem tujim državljanom, ki opravljajo dejavnost v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004 v Republike Slovenije, priznale pravice do družinskih prejemkov od vstopa Slovenije v Evropsko unijo (od 01.05.2004 dalje).

Ker slovenska zakonodaja v 347. členu OZ določa, da občasne terjatve (terjatve občasnih dajatev, ki dospevajo letno ali v določenih krajših časovnih presledkih) zastarajo v treh letih od zapadlosti vsake posamezne dajatve, je bilo na sestanku z MDDSZ dogovorjeno, da se upošteva 3-letni zastaralni rok.

Odstop vlog v druge države članice EU zaradi primarne nepristojnosti Slovenije

Prejete vloge, za katere CE ni bila primarno pristojna za odločitev o pravici do družinskih dajatev, je CE do začetka veljavnosti Uredbe (ES) št. 883/2004 zavrnila z negativno odločbo zaradi primarne nepristojnosti.

Skladno z Uredbo (ES) št. 883/2004 pa se morajo zahtevki odstopiti pristojnemu nosilcu v državi članici, katere zakonodaja se uporablja prednostno. Člen 68(3)(a) Uredbe (ES) št. 883/2004 namreč določa, da zahtevk za družinske dajatve, ki je vložen pri pristojnem nosilcu v državi članici, katere zakonodaja se ne uporablja kot prednostna pravica, le-ta nemudoma posreduje pristojnemu nosilcu v državi članici, katere zakonodaja se uporablja prednostno.

Na podlagi zgoraj navedenega člena CE ne izdaja več negativnih odločb zaradi primarne nepristojnosti Slovenije, temveč vlogo odstopimo tuji instituciji, ki je pristojna za odločitev o pravici do družinskih dajatev. Zaradi nekompatibilnosti naših vlog z vlogami drugih držav CE odstopa fotokopijo vloge z ustreznim dopisom z obrazložitvijo. Skladno s členom 68(3)(a) Uredbe stranke obveščamo o odstopu.

Izplačevanje na tuj TRR in povračila med državami

1. Nakazila na tuj TRR

V Sloveniji je potrebno urediti možnost nakazovanja dajatev na tuje TRR. Možnost vnosa tujih bančnih računov v ISCS D sistemu ni vzpostavljen. 88. člen Uredbe (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo znotraj Skupnosti z naslovom »Nakazila denarnih zneskov, izplačljivih po tej uredbi, iz ene države članice v drugo« govori, da kadar to pride v poštev, se nakazila denarja, ki jih je treba opraviti v skladu s to uredbo, izvedejo v skladu z ustreznimi sporazumi, ki veljajo med državama članicama v času nakazila. Kadar med dvema državama članicama takega sporazuma ni, pristojni organi v omenjenih državah oziroma organi, odgovorni za mednarodna plačila, sporazumno določijo ukrepe, ki so potrebni za izvedbo teh nakazil.

V zvezi z nakazovanjem družinskih dajatev na tuje račune je CE (pristojni nosilec za izvajanje starševskega varstva in družinskih dajatev skladno z uredbama o koordinaciji sistemov socialne varnosti) do sedaj upravičence zaprosila, da v kolikor so v Sloveniji še zaposleni (ponovno) odprejo slovenski bančni račun z namenom prejema družinskih dajatev. Informacijski sistem ISCS D namreč ne omogoča, da bi se nakazilo izvedlo na tuj račun, kar pa ni skladno s pravili EU.

Vzpostavitev avtomatskega sistema v prihodnje ni smotrna, zato naj bi bil vzpostavljen sistem, kot je že v veljavi za vojne veterane.

V kolikor ponovno odprtje slovenskega bančnega računa ni smotrno, mogoče, CE upošteva tuj bančni račun upravičenca. Po navodilih MDDSZ se preko sistema ISCSID izvrši plačilo družinskih dajatev v obliki funkcionalne na TRR CSD Ljubljana Bežigrad, ki denar vrne v proračun, nato pa MDDSZ nakaže družinske dajatve stranki na tuj TRR.

2. Povračila med pristojnimi nosilci drugih držav članic

Države članice zahtevajo povračilo preveč oz. narobe izplačanih družinskih dajatev od CE kot pristojnega nosilca. V preteklih letih se je namreč dogajalo, da so države članice izplačevale družinske dajatve kot primarno pristojne, čeprav so bile le sekundarno pristojne (za izplačilo razlike).

Ker lahko v skladu z Uredbo (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 in Uredbo (ES) št. 987/09 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 države članice zahtevajo povračilo neupravičeno izplačanih dajatev, je bilo potrebno vzpostaviti sistem, ki bi omogočal nakazovanje in sprejemanje preplačil na evropski ravni, kar izhaja iz 111. člena (drugi in tretji odstavek) Uredbe (EGS) 574/72 »**Povračilo neupravičeno izplačanih dajatev nosilcu socialne varnosti in terjatve ustanov, ki nudijo denarno pomoč**« ter 72. člena (prvi odstavek) Uredbe (ES) 987/2009 »**Neupravičeno izplačane dajatve**«.

Glede upravičenosti do družinskih dajatev obstojijo različne situacije, ki se tekom časa tudi spreminjajo in s tem se spreminja tudi pristojnost (primarna ali sekundarna) držav za izplačevanje družinskih dajatev. Iz tega razloga prihaja do primerov, ko prva država članica od druge države zahteva povračilo zneskov, ki jih je izplačala upravičencu, čeprav je bila pristojna druga država.

Povračilo preplačila drugim državam poteka na enak način, kot je bilo dogovorjeno za izplačila družinskih prejemkov na tuje račune. CE pripravi seznam, ki se obdela na MDDSZ, povračila preveč izplačanih zneskov pa se izvajajo dvakrat letno. V primeru pritiska več držav se bo razmislilo o možnostih povračila večkrat letno.

CE je v letu 2012 izplačala 8 povračila drugim državam članicam EU.

- ◆ V primerih, ko je **Slovenija, kot sekundarno pristojna država**, družinske dajatve izplačevala v celoti, medtem ko bi morala izplačati le morebitno razliko, terja neupravičeno izplačane zneske nazaj od primarno pristojne države članice. CE glede na razpoložljivo dokumentacijo od držav članic zahteva povračilo neupravičeno izplačanih zneskov.

Neupravičeno izplačani zneski s strani Slovenije se terjajo za vsa leta nazaj (oziroma od vstopa Slovenije v Evropsko unijo – 01.05.2004). V primeru, da ima primarno pristojna država članica določen zastaralni rok za povračilo terjatev med državami članicami in tako ne bo pripravljena povrniti določenih denarnih sredstev, CE rok, ki ga bo posamezna država članica navedla, v nadaljnje upošteva.

Finančna sredstva, ki se zahtevajo od posamezne države članice, se nakazujejo v proračun, v skladu z navodili Direktorata za družino in Ministrstva za finance. Ker je to obsežen projekt, ga je CE do 31.10.2012 izvajala postopoma glede na kadrovske zmogljivost.

Zaradi preobsežnosti projekta, kadrovske stiske, povečanega obsega dela zaposlenih na CE smo zaradi interesa po povračilu denarnih sredstev ob soglasju Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve na Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje v oktobru 2012 dali ponudbo za izbor programa javnega dela. S 5.11.2012 smo za izdajo zahtevkov za povračila preko javnih del zaposlili univ. dipl. ekon., Vesno Peulić.

Skladno s 66. členom izvedbene uredbe Slovenija zahteva povračila od organa za zvezo tiste države članice, v kateri je oseba zaposlena, razen za zadeve, za katere že vodimo postopke. Kadar iz obrazcev E 411, iz dokumentacije, ki jo je posamezna stranka dostavila CE in iz poizvedb CE ni razvidno, katera tuja država je pristojna za izplačilo družinskih dajatev, se informacija poskuša pridobiti od stranke. Če stranka CE ne posreduje informacije, CE dopis z zahtevkom o povračilu pošlje vsem državam članicam EU, kar pa se do sedaj še ni zgodilo.

O dopisih oziroma o zahtevah za povračilo družinskih dajatev drugim državam članicam EU CE ne obvešča posameznih strank, saj gre pri povračilih za postopek med nosilci.

CE je v letu 2012 poslala v primarno pristojne države članice EU 177 zahtevkov za povračilo neupravičeno izplačanih sredstev zaradi primarne nepristojnosti Republike Slovenije. Skupni znesek, ki smo ga v letu 2012 zahtevali na podlagi izdanih zahtevkov za povračila znaša 389.913,83 EUR. Odzivnost primarno pristojnih nosilcev za družinske dajatve drugih držav članic EU na zahtevke za povračila je relativno slaba oziroma terja svoj čas. Do sedaj so tuje institucije povrnila denarna sredstva v višini 4.366,83 EUR, kar skupaj s povrnjenimi zneski v letu 2011 znaša 47.783,68 EUR.

- ◆ Kadar je sekundarno pristojna država članica družinske dajatve neupravičeno izplačevala v celoti, čeprav bi jih morala izplačevati **Slovenija kot primarno pristojna država**, sekundarno pristojna država od Republike Slovenije terja neupravičeno izplačani znesek. V primeru, da vloga v Sloveniji ni bila vložena, Slovenija pozove stranko za podatke, ki jih potrebuje za izračun družinskih prejemkov. Če podatkov od stranke ne pridobi, od tuje institucije zahteva vse podatke in dokumente, ki so potrebni za izdajo odločbe oziroma za ugotovitev točnega zneska, do katerega bi bila stranka upravičena, če bi v Sloveniji vložila vlogo. Znesek do katerega bi bila stranka upravičena, se nakaže pristojni instituciji, hkrati pa se pošlje instituciji tudi obvestilo o plačilu.

Ko Slovenija finančna sredstva nakaže tuji instituciji, se strank o tem ne seznanja, saj gre tudi tu za postopek med nosilci posameznih držav članic.

CE je v letu 2012 izplačala 2 taki povračili drugim državam članicam EU.

Tudi v primeru, ko so tuje države neupravičeno izplačevale družinske dajatve in terjajo od Slovenije povračilo družinskih dajatev, se upošteva 3-letni zastaralni rok.

Nova klasifikacijska številka

Za potrebe knjiženja izterjav se je na CE odprla nova klasifikacijska številka 477 – terjatve države (terjatev druge države, terjatev Slovenije).

Določanje pristojne države članice za izplačevanje družinskih dajatev v primeru razvezanih zakoncev (oziroma oseb, katerih izvenzakonska skupnost je razpadla)

V drugi polovici leta 2011 smo se na CE soočili s primeri, ko je AT zavračala primarno pristojnost za izplačilo družinskih prejemkov razvezanim staršem, zaposlenim v AT, v primerih, ko je bil njihov nekdanji partner, biološki starš otroka, zaposlen v RS. Glede na to, da po slovenski nacionalni zakonodaji starš, kateremu otrok ni dodeljen v vzgojo in varstvo, ni upravičen do družinskih dajatev (otroškega dodatka), se z AT »definicijo« družinskega člana na začetku nismo strinjali. Po nadaljnji proučitvi opredelitve družinskega člana tako v Uredbi (ES) 883/2004 kot tudi v Sodbi Evropskega sodišča v zadevi Romana Slanina, C-363/08, smo sicer sprejeli upoštevanje obeh bioloških staršev, vendar so ostala odprta dodatna vprašanja, katerih razjasnitev se nam je zdela ključnega pomena, da bi se lahko podala enotna definicija družinskega člana in vzpostavila enotna praksa vseh držav članic.

Nota, ki jo je CE poslala v obravnavo Administrativni komisiji za koordinacijo sistemov socialne varnosti Evropske unije dne 25.11.2011, je bila dne 15.3.2012 obravnavana na sestanku Administrativne komisije v Bruslju. Sestanka se je udeležila tudi predstavica CE, ki je noto predstavila. Predstavitev note je bila zelo uspešna in zaželjena s strani držav članic EU, ki se po večini soočajo s podobnimi problemi.

Ker tekom tega sestanka nismo prišli do končnih rešitev, je bil sklican ponoven sestanek na to temo dne 12.6.2012 in 13.6.2012.

Sekretariat Administrativne komisije je junija podal končno stališče glede omenjene problematike.

Sekretariat je pojasnil, da so družinske dajatve in preživnina popolnoma različna pravna instrumenta, postopek za neplačilo družinskih dajatev ali preživnine je v mednarodnih primerih (»cross-border cases«) različen.

Upoštevanje zaposlitve obeh biološki staršev v primeru razveze

1. primer:

Nezaposlena mama živi z otrokom v AT, biološki oče otroka dela in živi v DE in je zavezan plačevati preživnino v višini 140 €/mesečno. DE je primarno pristojna za izplačilo družinskih dajatev (v višini 150 €/mes). AT je sekundarno pristojna država, vendar zaradi nižjih družinskih dajatev ne izplača ničesar.

V primeru, da oče dajatev, ki jih prejema v DE ne uporabi za otroka in jih ne prenese na mamo, ki za otroka skrbi, lahko ta, v skladu z 68/a členom Uredbe (ES) št. 883/2004 o neplačilu obvesti pristojno AT institucijo in zahteva direktno plačilo dajatev ali od pristojne DE oz. od AT. V primeru, da oče ne vloži vloge za uveljavitev pravice do otroškega dodatka v DE, lahko v skladu s 60 (I) členom Uredbe (EC) št. 987/2009 to stori mama direktno v DE ali preko pristojne AT institucije. V kolikor oče ne plačuje preživnine, mora mama vložiti zahtevek za »izterjavo« le-te v skladu z nacionalnih civilnim pravnim postopkom in EU instrumenti v mednarodnih terjativah. V nobenem primeru oče ne sme kompenzirati obveznosti plačevanja preživnine z upravičenostjo do družinskih dajatev v DE.

Definicija družinskega člana:

Vsaka pristojna država članica (DČ) posebej določi kdo se bo v skladu z nacionalno zakonodajo iz področja socialnega varstva štel za družinskega člana. Definicija družinskega člana se naj ne bi določala po nacionalni civilni/družinski zakonodaji. V kolikor posamezna DČ, v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, otroka ne smatra za družinskega člana vlagatelja, se mu pravica do družinskih dajatev za tega otroka ne odobri.

Pogosto nacionalne zakonodaje DČ določajo skupno prebivališče (skupno gospodinjstvo) družinskih članov, kot pogoj za upravičenost do družinskih dajatev (otroškega dodatka). V kolikor se ta pogoj uporablja tudi v »cross-border cases« so v nepriviligiranem položaju tako delavci migranti (ki načeloma ne živijo in delajo v isti državi kot njihovi družinski člani) kot tudi ločeni starši (ki po ločitvi ne živijo več skupaj v istem gospodinjstvu). Ker otrok pogosto živi le z enim od staršev, bi tako taka družina ne bila več upravičena do družinskih dajatev v državi zaposlitve drugega partnerja.

Nadgradnja 1. primera:

V kolikor bi DE za upravičenost do družinskih dajatev zahtevala, da vlagatelj (oče otroka) živi v istem gospodinjstvu kot otrok, vlagatelj ne bi bil upravičen do družinskih dajatev v DE, ker ne živi skupaj z otrokom. Prav tako do družinskih dajatev ne bi bila upravičena mati otroka (na podlagi zaposlitve očeta v tej DČ), saj bi padla pod AT zakonodajo.

Uredba (ES) št. 883/2004 v 1(i) členu, točki 3, v povezavi s 67. členom Uredbe (ES) št. 883/2004 tako ne postavlja novega pogoja nacionalni zakonodaji, temveč le pojasnjuje, da je potrebno pogoj skupnega bivanja (gospodinjstva) v mednarodnih primerih, ko se uporablja Uredba, razlagati drugače. Osebe, za katere vlagatelj vloga zaradi tega pogoja ne smejo biti izključene. Namen 73. člena Uredbe (EGS) št. 1408/71 je, da bi se migrantskim delavcem katerih družinski člani se niso preselili skupaj z njim, olajšalo dostop do družinskih dajatev v DČ zaposlitve. Uredba tako omogoča oz. zagotavlja, da lahko družinski člani migranta, ki živi in dela v drugi DČ, vložijo vlogo za družinske dajatve v DČ zaposlitve migranta.

3. točko 1. (i) člena Uredbe (ES) št. 883/2004 je potrebno razlagati tako, da v kolikor starš, ki ne živi z otrokom, vendar ga pretežno vzdržuje, je otrok od njega pretežno odvisen (»mainly dependent«) in je zato upravičen do družinskih dajatev.

Sekretariat AK je mnenja, da v kolikor je v DČ zaposlitve starša (ki ne živi skupaj z otrokom) pogoj za upravičenost do družinskih dajatev skupno gospodinjstvo, mora pristojna DČ pred odločitvijo o upravičenosti do družinskih dajatev vedno preveriti finančno odvisnost (»economic dependency test«) v skladu s 3. točko 1.(i) člena Uredbe (ES) št. 883/2004.

Za definicijo družinskega člana ni pomembno ali so starši poročeni, ločeni, ali živijo skupaj ali ne.

V primeru, ko je oče znan (naveden v rojstnem listu otroka), mama, ki živi z otrokom pa ne ve, v kateri DČ je ta zaposlen in kje živi, bi morale DČ tovrstne informacije pridobiti s sodelovanjem in izmenjevanjem informacij. Dokler se ne ugotovi države zaposlitve očeta, bi morala DČ mame, ki živi z otrokom, za ta čas »začasno dodeliti dajatve«, saj mama ne bi smela nositi bremena v obdobju, ko se očeta ne bi našlo. Če se podatkov očeta kljub sodelovanju in poizvedbam DČ ne bi uspelo pridobiti, bi se pristojnost omejila le na DČ v kateri živi mama in otrok.

Definicija »mainly dependent«:

Sekretariat AK je mnenja, da bi moral biti pojem »mainly dependent« določen ali nacionalno (tako, da bi imel vlagatelj dolžnost plačevati preživnino) ali izkazan z dokumentom iz katerega je razviden prenos dela vlagateljevega zaslužka na otroka. Pojem bi moral biti »EU wide notion« in se ne bi smel prepuščati DČ.

Upoštevanje zaposlitve novega partnerja (biološkega) starša

A primer:

Ločena mama živi skupaj z otrokom in novim partnerjem v AT, kjer je novi partner tudi zaposlen. AT zakonodaja zagotavlja pravico do družinskih dajatev vsakemu otroku katerega starš je zaposlen in ki živi v skupnem gospodinjstvu z otrokom. Po AT nacionalni zakonodaji je tak otrok družinski član zaposlenega starša.

Po mnenju sekretariata AK bi bila zavrnitev pravice v AT diskriminatorna, saj je otrok družinski član krušnega očeta. AT je država stalnega prebivališča otroka in država materinega socialnega zavarovanja in je tako primarno pristojna za izplačilo družinskih dajatev. Ker je biološki oče zaposlen v DE, je DE sekundarno pristojna za morebitno razliko do družinskih dajatev. Še enkrat poudarjajo, da je določitev družinskega člana v pristojnosti nacionalne zakonodaje pristojne DČ.

Bistvo vključitve otroka in krušnega očeta v postopek upravičenosti do družinskih dajatev je nediskriminacija v državi prebivališča biološkega starša in otroka, ki si ustvarjata novo družino s krušnim očetom. To pride v poštev, *ko je ista država pristojna tudi za socialno varstvo krušnega očeta in ko se otrok, v skladu z nacionalno zakonodajo, šteje za družinskega člana krušnega očeta.*

B primer:

Otrok živi v skupnem gospodinjstvu z mamo in novim partnerjem v CZ. Mama je zaposlena na CZ, novi partner v DE, biološki oče pa v FR.

Pravica do družinskih dajatev je v osnovi pravica staršev, ki temelji na pravu socialnega varstva, ki se uporablja za starša. Dejstvo, da sta starša ločena je irelevantno.

Pristojnost za izplačilo družinskih dajatev bi se morala omejiti le na DČ, ki so pristojne za socialno varstvo bioloških staršev. Zakonodaja socialnega varstva krušnega očeta se razlikuje od zakonodaje, ki se uporablja za biološkega starša, ki vzdržuje otroka in od prebivališča nove družine (mama, otrok in krušni oče). Primarna in sekundarna pristojnost bi se morala vzpostaviti med dvema DČ katerih zakonodaja se uporablja le za biološka starša (CZ in FR). DČ prebivališča nove družine (CZ) je pristojna na podlagi zaposlitve matere in ne na podlagi zakonodaje s področja socialnega varstva krušnega očeta.

Sklep

Države so podprle našo noto, nekatere pa so izrazile pomisleke glede stališča Sekretariata AK predvsem glede pojma »pretežno odvisen«, ki bi lahko bil bolj določno opredeljen. Prav tako so države članice izrazile pomisleke glede primera B. Ne strinjajo se, da bi lahko pristojnost DČ omejili le na DČ bioloških staršev. Obstaja namreč možnost, da biološki starš nima več

stikov z otrokom, novi partner pa je prevzel funkcijo očeta (z otrokom živi...). V takem primeru ne bi bilo smiselno, da bi se DČ zaposlitve novega partnerja (DE) ne upoštevala. Konkretna rešitev za vse DČ bi bila potrebna tudi pri določitvi pojma družinskega člana.

Po mnenju Administrativne komisije je otrok vedno odvisen od obeh bioloških staršev. Novi partner matere ne nadomešča biološkega starša. Določitev višine preživnine nima veze s koordinacijo. V primeru B je pomembna ena zaposlitev enega starša

V zvezi s predlagano rešitvijo problematike smo za MDDSZ spisali okrožnico za CSD-je, v kateri smo jih seznanili s postopanjem v primerih razvezanih staršev. Okrožnica je bila prvič poslana dne 14.11.2011, dopolnjena pa je bila dne 9.8.2012.

Na podlagi okrožnice se na podlagi slovenske definicije družinskega člana za določitev primarne in sekundarne pristojnosti držav članic EU vedno upošteva status zaposlitve, v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004 obeh bioloških staršev. V primeru, ko si en od staršev, kateremu je otrok zaupan v vzgojo in varstvo ustvari novo družino z novim partnerjem, se za določitev primarne oziroma sekundarne pristojnosti držav članic EU upošteva status zaposlitve novega partnerja.

III.B.1.2 Preprečevanje dvojnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja pri odločanju o pravici do starševskega dodatka

Slovenske državljanke, ki opravljajo dejavnost / so zaposlene (v nadaljevanju zaposlene) v drugi državi članici EU in katerih zakonci / izvenzakonski partnerji (v nadaljevanju partnerji) so zaposleni v Sloveniji, so v drugi državi članici v primeru materinstva upravičene do nadomestila iz zavarovanja za materinstvo za dobo po njihovi nacionalni zakonodaji.

V nekaterih državah članicah se nadomestilo za materinstvo (porodniško nadomestilo) iz naslova zavarovanja izplačuje krajši čas (npr. 2 ali 3 mesece od rojstva otroka), nato pa mati prejema neke vrste dodatek za vzgojo in varstvo otroka, ki ne izvira iz zavarovanja, ampak spada med družinske dajatve. V skladu z Uredbo (ES) št. 883/2004 je potrebno pri družinskih dajatvah upoštevati pravila primarne oziroma sekundarne pristojnosti posamezne države članice.

Kadar se v zgoraj navedenem primeru v drugi državi članici po poteku izplačevanja nadomestila za materinstvo preide na izplačevanje zgolj družinskih dajatev, je v skladu z Uredbo (ES) št. 883/2004 Slovenija zaradi zaposlitve partnerja primarno pristojna država za izplačilo družinskih dajatev, torej za izplačilo starševskega dodatka in vseh drugih izvozljivih družinskih dajatev.

Ker so vlagatelj/ce še vedno zaposlene v tujini in so tam v večini primerov že pokojninsko in invalidsko zavarovane, morajo centri za socialno delo v vseh primerih, ko obstaja sum, da je upravičenec/ka do starševskega dodatka v drugi državi članici EU že pokojninsko zavarovana, od CE pridobiti informacijo o vključenosti v pokojninsko in invalidsko zavarovanje v drugi državi članici EU. CE bo informacijo zahtevala od pristojne institucije v tujini, odgovor pa bo posredovala pristojnemu centru za socialno delo. Če je to zavarovanje v tujini že urejeno, centri za socialno delo upravičenke do starševskega dodatka ne bodo prijavili v pokojninsko zavarovanje, saj po Uredbi ne sme prihajati do podvajanja zavarovanja v dveh državah. Za

preprečitev vključitve v zavarovanje morajo centri za socialno delo kontaktirati RAIS, ki bo v sistemu ISCS2 ročno uredil, da prispevki ne bodo plačani.

Za pravilno postopanje CSD-jev je CE pripravila okrožnico, ki jo je MDDSZ dne 19.10.2012 poslal CSD-jem.

III.B.1.3 Dograditev sistema ISCS2 za odločanje CE

Na CE v sistemu ISCS2 ne moremo samostojno izdajati ugoditvenih odločb, saj sistem še vedno ni prilagojen izdaji odločb na podlagi Uredbe. Vlagatelji namreč ne izpolnjujejo pogojev za upravičenost do družinskih dajatev na podlagi slovenske nacionalne zakonodaje, izpolnjujejo pa jih na podlagi Uredbe. V zvezi s tem je bilo z MDDSZ in RAIS dogovorjeno, da bomo lahko na CE v sistemu ISCS2 sami prilagodili podatke za izdajo ugoditvene odločbe. To bi najverjetneje pomenilo, da bi sami spremenili prebivališče otroka iz sedaj neznanega v začasnega. S tem bi vlagatelj izpolnjeval pogoje za upravičenost do otroškega dodatka po slovenski zakonodaji. Takoj, ko bi se odločba izdala, bi podatke spremenili nazaj. Vse odločbe na CE pišemo ročno, saj vanje vnesemo tudi določbe Uredbe na podlagi katerih so stranke upravičene do dajatev.

V zvezi s tem smo obvestili tako RAIS kot tudi MDDSZ. Na to temo je bil sklican tudi sestanek. Konec leta 2012 smo bili s strani MDDSZ obveščeni, da je Analiza v zvezi z dograditvijo sistema potrjena in da bodo dopolnitve v kratkem nameščene na produkcijo. S strani RAIS-a še nismo prejeli nobenega obvestila o tem, da je dopolnitev sistema že vzpostavljena.

Zaradi uveljavitve ZUPJS smo na CE opozorili tudi na dopolnitev sistema za izplačevanje razlik oziroma izdaje odločb na podlagi sekundarne pristojnosti Slovenije. Na podlagi sekundarne pristojnosti RS se razlike izplačujejo 2x letno (v aprilu ter v oktobru 2013). S strani MDDSZ smo bili obveščeni, daje prioriteta zahteve po dograditvi sistema za izplačevanje razlik ocenjena s stopnjo »nizka«, zato jo bodo uvrstili v plan reševanja zahtevkov, ko jim bodo do dovoljevali kadrovske in finančne resursi, predvidoma do konca leta 2013.

Če bo potrebno izplačati razliko posameznim upravičencem pred tem, bo to potrebno izračunati izven sistema, sicer pa bo potrebno počakati na dograditev sistema ISCS2 predvidoma v jeseni 2013.

III.B.2 Izmenjava in posredovanje informacij na obrazcih serije E 400, obrazcu E 001 ter obrazcu E 104.

Obsega posredovanje informacij strankam na delu v tujini, referentom na centrih za socialno delo, pristojnim nosilcem za izplačilo družinskih dajatev v drugih državah članicah EU in delodajalcem, glede postopka pridobivanja in potrjevanja obrazcev serije E 400, zaradi uveljavljanja pravic do družinskih dajatev (najpogosteje je to otroški dodatek) v državi zaposlitve, kakor tudi glede uveljavljanja posameznih pravic po ZSDP v RS. Pretežno gre za telefonsko posredovanje informacij, nekaj jih je tudi v pisni obliki (zajeta so v nadaljevanju poročila, ki se nanaša na vprašanja in odgovore, del informacij pa je posredovanih tudi strankam osebno na CE).

Poleg izdaje potrdil na predpisanih obrazcih E 411 (glej naslednjo točko poročila), CE sodeluje tudi pri izmenjavi podatkov oziroma pridobivanju potrdil na ostalih obrazcih serije E 400, obrazcu E 001 ter obrazcu E 104. CE kot pristojni nosilec za družinske dajatve v RS je dolžna nuditi pomoč pri pridobivanju potrdil na predpisanih obrazcih ne glede na to, da izdaja potrdil na teh obrazcih ni v njeni pristojnosti, saj ne vodi uradne evidence o dejstvih, ki se zahtevajo na teh potrdilih. Kadar to zahteva stranka oziroma pristojni nosilec v drugi državi članici EU zaradi uveljavljanja pravic do družinskih prejemkov oziroma dajatev za materinstvo v drugih državah članicah oziroma ko sama CE potrebuje ustrezne podatke za odločanje o pravicah, mora CE poskrbeti za pridobivanje oziroma izmenjavo podatkov tudi na naslednjih obrazcih:

- **obrazec E 401** – Potrdilo o sestavi družine za dodelitev družinskih dajatev,
- **obrazec E 402** – Potrdilo o nadaljevanju študija za dodelitev družinskih dajatev,
- **obrazec E 404** – Zdravniško potrdilo za dodelitev družinskih dajatev,
- **obrazec E 405** – Potrdilo o seštevku zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali samozaposlitve ali o zaporedni zaposlitvi v več državah članicah med datumi zapadlosti plačil v skladu z zakonodajo teh držav
- **obrazec E 407** – Zdravniško potrdilo za dodelitev posebnih družinskih dajatev ali povečanih družinskih dajatev za telesno ovirane in duševno motene otroke,
- **obrazec E 001** – Zahtevek za posredovanje informacij na podlagi 84. člena Uredbe 1408/71,
- **obrazec E 104** – Potrdilo o seštevanju zavarovalnih dob, dob zaposlitve ali dob prebivanja.

III.B.2.1 Opravljanje materialnih dejanj po javnem pooblastilu - Izdaja potrdil iz uradne evidence na obrazcu E 411

Naloga obsega:

- sprejem zahtevkov za informacije o upravičenosti do družinskih dajatev v državi članici, kjer imajo družinski člani prebivališče na obrazcu E 411, neposredno od strank (zagotavljanje v času uradnih ur ali po pošti),
- preverjanje na ZZZS (e-poizvedbe) ali preko ISCS, s katerim se pridobi zavarovalno podlago partnerja osebe, zaposlene v drugi državi članici EU, na podlagi katere se določi primarna ali sekundarna pristojnost Slovenije za izplačilo družinskih dajatev,
- priprava dopisov strankam ter pristojnim nosilcem v drugih državah članicah,
- postopek potrjevanja oziroma izdaje potrdil na obrazcu E 411,
- vodenje evidence (program OPIS),
- administrativna opravila (sprejem in odprava pošte, vodenje rokovnika, fotokopiranje seznamov in izdanih potrdil, vodenje tekoče zbirke dokumentarnega gradiva...),
- posredovanje informacij (pisnih in po telefonu) strankam glede izpolnjevanja zahtevka za izdajo potrdila, načina pridobivanja potrdila E 411.

Namen obrazca E411

Obrazec E 411 je ena od prilog k vlogi za uveljavitev pravice do družinskih dajatev v državi članici EU, v kateri je zaposlen eden ali oba od staršev, njegovi družinski člani pa imajo

prebivališče v Republiki Sloveniji. Z njim se pristojnemu nosilcu za izplačilo družinskih dajatev v državi zaposlitve posredujejo informacije o upravičenosti do družinskih dajatev v državi prebivališča družinskih članov, obdobje prejemanja in višina družinskih dajatev ali informacije, da niso upravičeni do družinskih dajatev in zakaj ne, ali informacije, da zahteva za uveljavitev družinskih dajatev v državi prebivališča družinskih članov ni bila vložena. Z obrazcem E 411 se informacije o upravičenosti do družinskih dajatev v Republiki Sloveniji posredujejo tudi pristojnim nosilcem v drugih državah članicah za njihove državljane, zaposlene v Republiki Sloveniji.

Obrazec E 411 se izdaja za potrebe uveljavljanja pravice do družinskih prejemkov oziroma razlike do družinskih prejemkov v drugi državi članici EU. Na obrazec se vpisuje vse zneske izvozljivih pravic: otroškega dodatka, dodatka za veliko družino, starševskega dodatka, dodatka za nego otroka ter delnega plačila za izgubljen dohodek.

Obrazci E 411 so izdani pretežno na zahtevo stranke, nekaj pa na zahtevo pristojnega nosilca v drugi državi članici. Število vloženih zahtev po pošti je še vedno večje kot število osebno vloženih zahtev.

Izdaja potrdil je zamudna, saj se vsi podatki v potrdila vpisujejo ročno iz ISCS D sistema (izdaja potrdil ni podprta v ISCS D sistemu, s tem pa tudi ni vzpostavljena evidenca izdanih potrdil).

Evidenca vlagateljev zahtev za izdajo obrazcev E 411 je deloma vodena računalniško (s pomočjo programa OPIS – evidenca sprejemne pisarne), deloma pa ročno (mesečna poročila o delu).

Od dne 01.01.2011 dalje je CE začela na obrazce E 411 vpisovati valorizirane družinske prejemke.

Število potrjenih obrazcev E 411

Od 01.01.2012 do 31.12.2012 je bilo potrjenih 4.597 potrdil na obrazcu E 411 (vir podatkov so mesečna poročila o delu). Število rešenih zahtev je višje od števila evidentiranih novih zadev zato, ker nekateri vlagatelji v posameznem obdobju večkrat vložijo zahtevo za potrdilo obrazca E 411 ter zato, ker stranke priložijo v potrditev več obrazcev hkrati.

Izpis družinskih dajatev v ISCS D za potrebe obrazca E 411

RAIS nam je že poslal v pregled prvi sistemski izpis, na katerega smo dali pripombe. Za potrebe obrazca E411 je v programiranju izpis prejemkov družinskih dajatev iz ISCS D, razdeljen po pravicah, obdobju in otrocih. Izpis bomo uporabljali kot prilogo k obrazcu E 411, za obdobje od 01.01.2011 naprej, ker prej pri izpisih nismo upoštevali valorizacije in se podatki ne bi ujemali z že potrjenimi obrazci E 411. S tem bomo imeli manj ročnega dela.

RAIS nam je že poslal v pregled prvi sistemski izpis, na katerega smo dali pripombe.

Projekt EESSI.SI

Namen projekta EESSI.SI je vključitev slovenskih institucij socialne varnosti v elektronsko izmenjavo podatkov z institucijami drugih držav članic, ki se načrtuje in vzpostavlja znotraj krovne evropske potrebne infrastrukture Skupnosti, to je EESSI (elektronska izmenjava

informacij socialne varnosti). S tem bodo zagotovljene informacijske podlage za implementacijo Uredbe (ES) št. 883/2004 in Uredbe (ES) št. 987/2009.

Z implementacijo novih uredb se torej spreminja tudi poslovanje nosilcev socialnih zavarovanj, ki so doslej poslovali na podlagi papirnih obrazcev serije E in na podlagi slednjih so tudi zavarovanci držav članic uveljavljali svoje pravice. Z uveljavitvijo novih uredb se bodo torej ti obrazci nadomestili z elektronsko izmenjavo podatkov.

Glede na to, da vse države članice nimajo enakih tehničnih možnosti, lahko vsaka država članica, skladno s 1. odstavkom 95. člena Uredbe (ES) št. 987/2009, uveljavlja prehodno obdobje za elektronsko izmenjavo podatkov, kot je določeno v členu 4(2) izvedbene uredbe. Prehodno obdobje ni daljše od 24 mesecev od dneva začetka veljavnosti izvedbene uredbe.

Namenski cilj projekta EESSI je, da nosilci socialnega zavarovanja, ki delajo na področju socialne varnosti pri svojem poslovanju z nosilci v drugih državah članicah pri izmenjavi podatkov zamenjajo papirni sistem z elektronskim poslovanjem, v ta namen pa bo potrebna izgradnja in vključitev v projekt EESSI, s čimer bo:

- hitrejša izmenjava podatkov s partnerji v drugih državah članicah Evropske unije;
- strankam olajšano uveljavljanje pravic v tujini;
- zmanjšano število goljufij;
- avtomatizirano izračunavanje statistike;
- zmanjšanje administrativnih stroškov;
- povečanje učinkovitosti.

Prenehala se bo izdaja papirnih obrazcev serije E, ki se bodo nadomestili s papirnimi SED-i ali pa SED-i v spletnem vmesniku. Trenutno se razvija že 3. različica SED-ov. Ker SED-i še niso pripravljene, na CE še vedno uporabljamo stare E obrazce.

Vodja CE in sistemski administrator se redno udeležujeta skupine EESSI.SI. Potekajo še zadnji pregledi prireditve tokov institucijam, določitev pomembnosti tokov, prireditve tokov kategorijam ter prevodi.

Spletna aplikacija WEBIC

Na CE bomo za izmenjavo uporabljali predpripravljeno spletno aplikacijo WEBIC, ki bo nadomestila klasično pošto kot kanal za prejemanje in odpošiljanje SED-ov.

Program WEBIC se bo implementiral v nacionalni sistem vsem tistim, ki ne bodo razvili svojega sistema. Spletna aplikacija WEBIC, ki jo je programiral SIEMENS, je trenutno v fazi testiranja. Trenutno je v testiranju že verzija WEBIC 3.0. Testira ga 6 držav, in sicer: Nizozemska, Italija, Avstrija, Nemčija, Finska in Bolgarija.

Šest testnih držav je ves čas testiranja poročalo tako o pomanjkljivih funkcionalnostih kot tudi o velikem številu napak. Izvajalec se je trudil z odpravo pomanjkljivosti, Sekretariat in Komisija pa sta tudi poskušala v okviru možnega ugoditi zahtevam. To je privedlo do prave poplave novih verzij in popravkov in vzpostavitev sistema je postala neobvladljiva. Zato je Usmerjevalni odbor, ki je nadomestil Task Force, uvedel organiziran pristop k spremembam:

vnaprej določeni datumi novih verzij z natančno določenimi novimi funkcionalnostmi, čemur sledi trimesečno stabilizacijsko obdobje, po tem času pa je izdelek v produkciji.

Pri vzpostavitvi sistema EESSI je prišlo do zamika. Do junija 2013 so javili mirovanje, rok za vzpostavitev sistema pa je podaljšan vsaj do avgusta 2015. Po vzpostavitvi sistema bo nastopil 24 mesečni rok za prilagoditev sistema držav članic EU, ki bodo sistem uporabljale v praksi.

RS zagovarja stališče, da morajo biti vzpostavljeni sistemi stabilni in dokončni, preden se vključujejo države članice.

Vodja, pravnice in sistemski administrator so prejeli gesla, s katerim dostopajo do spletnih strani o informacijah o WEBICU. Na MJU-ju bodo za CE naredili uporabniške račune za dostop do spletne aplikacije WEBIC.

Simulacija OD za potrebe obrazca E 411

Zaradi uveljavitve Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in posledično zelo kompleksnega sistema za izračun zneska upravičenosti do pravice do otroškega dodatka, simulacija od 1.1.2012 dalje ni več mogoča.

V primeru, da stranke v Sloveniji, kljub primarni pristojnosti niso vložile vloge za uveljavitev pravic iz javnih sredstev s katero bi uveljavile pravico do otroškega dodatka, obrazcu priložimo tabelo z višinami otroških dodatkov. Sekundarno pristojna država članica bo tako pri izplačilu razlike odštela določen znesek slovenskega otroškega dodatka iz tabele ne glede na to, da ga stranka v resnici ni prejela.

Simulacije za pretekla leta (za obdobja od 01.05.2004 do 31.12.2011) še lahko izvajamo. Ker simulacija v ISCSN ni podprta, jo izvajamo ročno. V letu 2012 smo na CE izvedli 17 simulacij izračuna otroškega dodatka.

Izpolnjevanje obrazca E 411 v primeru razpada izvenzakonske skupnosti

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – UPB 1, 101/07 – Odl. US, 122/07 – Odl. US) v 12. členu določa, da ima dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze, zanju enake pravne posledice po tem zakonu, kot če bi sklenila zakonsko zvezo, če ni bilo razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna; na drugih področjih pa ima taka skupnost pravne posledice, če zakon tako določa. Če je odločitev o pravici ali dolžnosti odvisna od vprašanja obstoja življenjske skupnosti iz prejšnjega odstavka, se o tem vprašanju odloči v postopku za ugotovitev te pravice ali dolžnosti. Odločitev o tem vprašanju ima pravni učinek samo v stvari, v kateri je bilo to vprašanje rešeno.

Ker zunajzakonska skupnost ni pravno registrirana skupnost, zakon ne določa posebnega dokazila o njenem obstoju. Če je odločitev o pravici ali dolžnosti odvisna od vprašanja obstoja zunajzakonske skupnosti, se o tem vprašanju odloči v postopku za ugotovitev te pravice in dolžnosti kot o predhodnem vprašanju s pravnim učinkom le v tej stvari. Ker v primeru izpolnjevanja obrazca E411 ne gre za odločitev o pravici ali dolžnosti v smislu zgoraj navedenega, temveč za izpolnitev obrazca, MDDSZ meni, da zadostuje, da se od očeta in

matere mladoletnega otroka pridobi izjavo o tem, ali med njima obstoji zunajzakonska skupnost ali ne.

Izpolnjevanje obrazca E411 v primeru razvezanih staršev oziroma osnovanja nove družine z novim partnerjem

V primeru, ko sta starša razvezana, pri potrjevanju obrazca in ugotavljanju primarne pristojnosti za izplačevanje družinskih dajatev, vedno upoštevamo status zaposlitve, v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004, obeh bioloških staršev, ne glede na dejstvo, da sta razvezana.

V primeru, da en od razvezanih staršev, kateremu je otrok dodeljen v vzgojo in varstvo začne skupno življenje z novim partnerjem, pri potrjevanju obrazca in določanju primarne pristojnosti, upoštevamo status zaposlitve, v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004, staršev, ki so osnovali novo družino in ki živijo skupaj z otrokom.

Upokojenci

Uredba (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o koordinaciji sistemov socialne v 67. členu določa, da je oseba upravičena do družinskih dajatev v skladu z zakonodajo pristojne države članice, ki stalno prebivajo v drugi državi članici, kakor da bi stalno prebivali v prvi državi članici. Upokojenec pa je upravičen do družinskih dajatev v skladu z zakonodajo države članice, ki je pristojna za njegovo pokojnino. 68. člen Uredbe (ES) št. 883/2004 določa prednostna pravila v primeru, kadar se v istem obdobju za iste družinske člane dajatve dodeljujejo po zakonodaji več kot ene države članice. V primeru dajatev, ki jih izplačuje več kot ena država članica na različnih podlagah, imajo prednost pravice iz dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe, zatem pravice iz prejemanja pokojnine in nazadnje pravice, pridobljene na podlagi stalnega prebivališča.

Zgoraj navedeno pomeni, da je v primeru, kadar en od staršev prejema pokojnino po predpisih druge države članice, drugi od staršev (oziroma partner) pa v državi stalnega prebivališča družinskih članov ne opravlja dejavnosti v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004 niti ne prejema pokojnine (po zakonodaji države stalnega prebivališča), primarno pristojna za izplačevanje družinskih dajatev tista država članica, po zakonodaji katere prvi od staršev prejema pokojnino.

Oziroma, kadar je eden od staršev zaposlen v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004 v drugi državi članici EU, drugi od staršev pa v državi stalnega prebivališča družinskih članov prejema pokojnino (po zakonodaji države stalnega prebivališča), je primarno pristojna za izplačevanje družinskih dajatev tista država članica, po zakonodaji katere je prvi od staršev zaposlen v smislu Uredbe (ES) št. 883/2004.

Sprememba nekaterih zavarovalnih podlag

Z MDDSZ je bilo dogovorjeno da šifre 12, 104, 108 ter 110 štejemo za opravljanje dejavnosti, medtem ko šifri 100 in 103 ne štejemo za opravljanje dejavnosti v smislu Uredbe.

III.B.3 Informiranje CSD in občanov o izvajanju pravic po ZSDP

CE posreduje informacije ter odgovarja na vprašanja glede izvajanja Uredb.

Informiranje občanov obsega:

- posredovanje informacij, pojasnil CSD in občanom po telefonu ali osebno ali v pisni obliki kot odgovori na njihova vprašanja v zvezi z izvajanjem Uredb;
- posredovanje odgovorov na tehnična vprašanja v zvezi z uporabo ISCSO;
- vodenje evidence prejetih in odposlanih vprašanj.

Naloga se nanaša na posredovanje informacij, pojasnil oziroma odgovorov v zvezi z vsebinskimi vprašanji, vezanimi na področje pravic po ZSDP in Uredbah in deloma tudi na pomoč centrom pri reševanju tehničnih vprašanj vezanih na uporabo ISCSO v delu, ki podpira pravice po ZSDP.

Stanje vprašanj oziroma odgovorov je prikazano v tabeli 1. Upoštevajoč evidenco je bilo od 1.1.2012 do 31.12.2012 na CE prejetih skupaj 52 vprašanj. Realizirana so bila vsa vprašanja oz. odgovori.

Tabela št. 3: Število vprašanj, prejetih na CE in realiziranih odgovorov, glede na spraševalca, v obdobju od 1.1.2012 do 31.12.2012

VPRAŠANJA/ODGOVORI	REALIZIRANI ODGOVORI	NEREALIZIRANI ODGOVORI
OBČANOV	42	-
CSD/INSTITUCIJ	10	-
SKUPAJ	52	-

Spletna stran CSD Ljubljana Bežigrad

Spletna stran CSD Ljubljana Bežigrad zagotavlja dodatno možnost dostopa do obrazcev serije E 411, saj lahko stranka sama natisne potrebne obrazce, jih izpolni in posreduje na CE oziroma drugemu pristojnemu organu (šola, upravne enote,...). Spletna stran se redno vzdržuje ter po potrebi popravlja oz. optimizira. Aktualne strani na spletni strani so: seznam zaposlenih, obvestila, obrazci, navodila, povezave, zakonodaja. Objavljajo se aktualni dokumenti (poročilo o opravljenih nalogah na CSD, program dela CSD ter morebitni dodatni dokumenti po potrebah).

III.B.4 Naloge v zvezi z dograditvijo, delovanjem in kontrolo podatkov v ISCDs

Tabela št. 1: Število izdanih paketov SD-PRO po vrsti paketa in število vseh skupaj izdanih paketov v prvem polletju leta 2012:

A	B	C	D	STARA	E	Skupaj
32	33	0	0	0	316	381

Tabela št. 2: Število posegov na elektronskih predalih za CSD, po kategorijah v letu 2012:

	Dodani	Izbrisani	Reset gesla	Sprememba imena oz. priimka	Sprememba CSD	Poslani sezname predalov CSD
Število predalov	283	98	97	12	12	12

III.B.5 Druge naloge oziroma dejavnosti CE

- 12.12.2011 sta se na CE preselili 2 delavki s področja starševskega varstva in družinskih prejemkov, ki na CE opravljata naloge za CSD Ljubljana Bežigrad.
- Vodenje prejete in oddane pošte v programu OPIS in vodenje ter vzdrževanje tekoče zbirke dokumentarnega gradiva (nalogo opravlja pisarniški referent na CE). Redno vzdrževanje programa OPIS98 (naloga systemskega administratorja) obsega:
 - opravljanje rednih nadgradenj programa;
 - vzdrževanje baze.

CE uporablja navadne ovojnice namesto ZUP-ovskih ovojnic za pošiljanje potrdil, ki jih CE potrjuje na podlagi Uredbe 883/2004.

Na CE se vodi tudi prejeto in oddano pošto v programu OPIS za starševsko varstvo in družinske prejemke, ki se na CE izvaja za potrebe CSD Ljubljana Bežigrad.

- Vzdrževanje elektronskega predala gpcsd.ce@gov.si – zaradi omejenega prostora na strežniku, ki se nahaja na MJU, je potrebno iz predala brisati elektronsko pošto v rednih presledkih in opraviti arhiviranje. Vsa do sedaj prispela pošta je na voljo vodji enote in je arhivirana tako na strežniku kot tudi na zapisljivih CD-jih. Za to nalogo, kakor tudi za vzdrževanje spletne strani CSD Ljubljana Bežigrad: <http://www.csd-lj-bezigrad.si> skrbi systemski administrator.
- Redno vzdrževanje računalniškega sistema na CE. Informatik opravlja osnovno administracijo strežnika (kreiranje map na strežniku, uporabniki, pravice do map na strežniku) in vzdrževanje delovnih postaj.

5. Sodelovanje z MDDSZ (Direktorat za družino in SMSEZ) glede tekočih problematik, s katerimi se srečuje CE ali MDDSZ.
6. Sodelovanje z RAIS-om glede dograditve sistema ISCSD2 za potrebe CE.
7. Sodelovanje in nudenje pomoči Solvitu glede reševanja posameznih primerov.
8. Izvedba postopka za izdajo ponudbe za zaposlitev preko javnih del, izbira kandidata, mentorstvo.
9. Z dnem 5.11.2012 smo na CE dobili novo delavko, ki je za namen izdaje zahtevkov za povračila neupravičeno prejetih zneskov v RS zaposlena preko javnih del.
10. Dopolnitev in ažuriranje spletne strani <http://www.csd-lj-bezigrad.si/CE.htm>
11. Aktivnosti, povezane z nemotenim delovanjem CE (na primer skrb za nabavo potrebnega pisarniškega materiala, za delovanje računalniške opreme, priprava mesečne evidence prisotnosti in odsotnosti zaposlenih, plana koriščenja dopustov in nadomeščanj,...).

PRAVNI VIRI

- *Zakon o socialnem varstvu* (Ur. l. RS, št. 3/07, 41/07 – popr.)
- *Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih* (Ur.l. RS, št. 110/2006-UPB2, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45, 10/2008)
- *Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev* (Ur.l. RS, št. 45/2010)
- *Zakon o preprečevanju nasilja v družini* (Ur.l. RS, št. 16/2008)
- *Zakon o duševnem zdravju* (Ur.l. RS, št. 77/2008)
- *Odlok o denarni pomoči v Mestni občini Ljubljana* (Ur. l. RS št. 18/08)
- *Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerji* (Ur.l. RS, št. 69/2004-UPB1, 101/2007 Odl.US: U-I-328/05-12, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45)
- *Zakon o izvajanju rejniške dejavnosti* (Ur.l. RS, št. 110/2002, 56/2006 Odl.US: U-I-289/04-26)
- *Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb* (Ur.l. RS, št. 41/1983, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45)
- *Zakon u uporabi slovenskega znakovnega jezika* (Ur.l. RS, št. 96/2002)
- *Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij* (Ur.l. RS, št. 110/2006-UPB1, 76/2008, 40/2009)
- *Zakon o kazenskem postopku* (Ur.l. RS, št., 32/2007-UPB4, 21/2008 Odl.US: U-I-96/06-13, 65/2008 Odl.US: U-I-328/04-22, 68/2008, 89/2008 Odl.US: U-I-25/07-43, 77/2009, 88/2009 Odl.US: Up-3871/07-26, U-I-80/09-26, 109/2009 Odl.US: U-I-46/08-20, 29/2010 Odl.US: U-I-50/09-18, Up-260/09-17)
- *Zakon o prekrških* (Ur.l. RS, št. 3/2007-UPB4, 29/2007 Odl.US: U-I-56/06-31, 58/2007 Odl.US: U-I-34/05-9, 16/2008 Odl.US: U-I-414/06-7, 17/2008 (21/2008 popr.), 108/2009, 109/2009 Odl.US: U-I-56/08-15)
- *Kazenski zakonik RS* (Ur.l. RS, št. 95/2004-UPB1, 37/2005 Odl.US: U-I-335/02-20, 17/2006 Odl.US: U-I-192/04-16, 55/2008 (66/2008 popr.), 89/2008 Odl.US: U-I-25/07-43, 5/2009 Odl.US: U-I-88/07-17)
- *Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev* (Ur.l. RS, št. 110/2004, 124/2004, 114/2006-ZUTPG)
- *Zakon o osebnem imenu* (Ur.l. RS, št. 20/2006)
- *Zakon o štipendiranju* (Ur.l. RS, št. 59/2007 (63/2007 popr.), 40/2009)
- *Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev* (Ur.l. RS, št. 62/2010, 40/2011)
- *Zakon o socialnovarstvenih prejemkih* (Ur.l. RS, št. 61/2010, 40/2011)

Andreja Verstovšek
univ.dipl.soc.

Direktor
Matej Križanič